

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železara«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Tehnološki projekt nove hladne valjarne

V torek, 23. maja, je Društvo inženirjev in tehnikov organiziralo v zgornjih prostorih Kazine predavanje z naslovom: Koncept nove hladne valjarne. O tem so govorili direktor raziskovalnega sektorja dr. inž. Marin Gabrovšek, sodelavec tega sektorja dipl. inž. Aleksander Jezeršek in tehnični direktor Bogomil Homovec, ki so bili v mesecu aprilu tri tedne v ZDA na razgovorih o dokončnem konceptu nove hladne valjarne. Čez 90 udeležencev, ki so do zadnjega kotička napolnili premajhen prostor, dovolj prepričljivo kaže na izredno zanimanje za to vprašanje. Iz zelo zanimivih, prepričljivih in z diapozitivi dokumentiranih predavanj, povzemamo nekaj najpomembnejših misli, ki bodo zanimive tudi za naše bralce.

Osnovni namen obiska v ZDA je bil pri firmi ARMCO prediskutirati tehnologijo proizvodnje silicijevih neorientiranih trakov, feritnih in avsenitnih nerjavnih trakov v kombinaciji z jeklom za globoki vlek, da bi bila v naslednjih fazah specializacije proizvodnje, mogoča preorientacija tudi na silicijevo orientirano pločevino oziroma trakove. Nadalje se dogovoriti o možnostih naše železarne za proizvodnjo silicijevih trakov po licenci ARMCO in nerjavne pločevine glede na obstoječe agregate v Železarni od jeklarne, do valjarne

toplo valjanih trakov, kakor glede na surovine. In končno na osnovi vsega tega dobiti dokončni koncept o vseh potrebnih agregatih in njihovih kapacitetah, predvsem pa opremo za hladno valjarno, ki je za obratovanje posameznih strojnih objektov, ka-

kor tudi za pridrževanje tehnologije nujno potrebna.

Te naloge so morali omenjeni predstavniki opraviti predvsem zato, ker bo nova hladna valjarna predstavljala višjo stopnjo v predelavi oziroma finalizaciji našega jekla. S tem obratom bomo namreč dopolnili, ali še bolj rečeno zaključili dosedanje investicije v valjarno bluming oziroma štekel. Glede na postavljene proizvodni kvaliteten program, bo nova hladna valjarna opravičila obstoj tudi naše železarne tako v jugoslovanskem kot evropskem prostoru z relativno majhno tonažo, vendar pa z veliko vrednostjo proizvodnje. Vred-

(nadalj. na 2. str.)

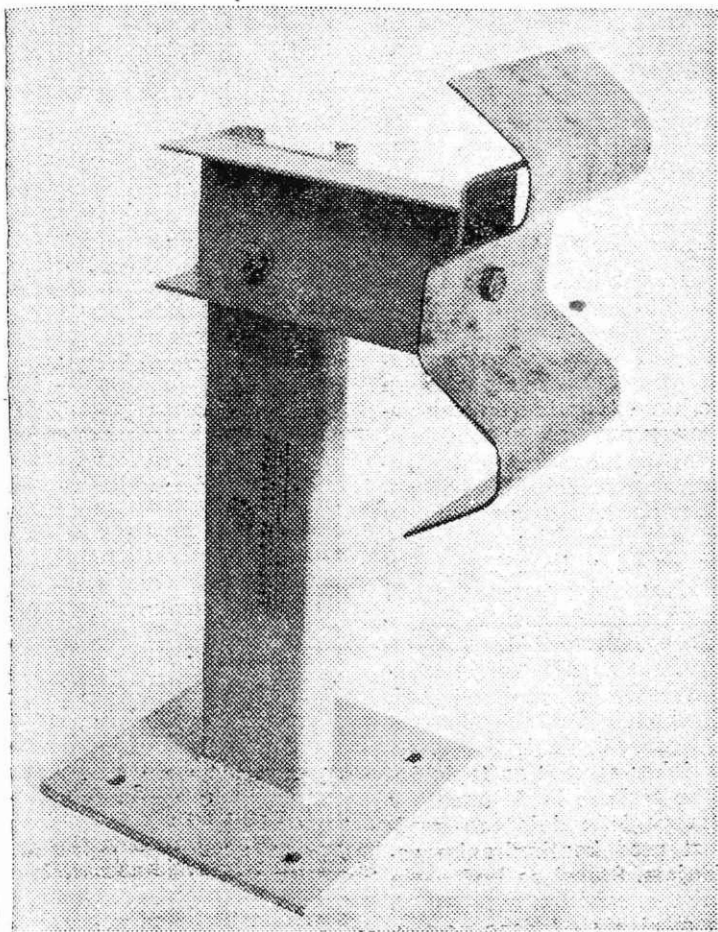
Pričetek montaže varnostnih cestnih ograj izdelanih v Železarni

V torek, 23. maja, so na reškem odcepu hitre ceste Vrhnika — Postojna pričeli z montažo varnostnih cestnih ograj v izvedbi naše Železarne. Zato je prav, da se ob tej priliki seznamimo z razvojem predelave naših materialov v končne izdelke za tržišče.

Ideja o tem ni nova. Poleg hladne predelave žice v žeblice, elektrode in podobno ter hladnega valjanja pločevine, smo vse bolj intenzivno prehajali k hladnemu oblikovanju profilov, o čemer smo v našem glasilu že pisali. Želimo pa še več. To je hladno oblikovane profile predelati tako, da bodo zapustili Železarno oplemeniteni v obliki lahkih konstrukcij.

Na začetku leta 1971 smo zato pričeli široko akcijo za plasiranje varnostnih cestnih ograj. Ta akcija je zajemala tako obdelavo tržišča, kakor tudi projektiranje take varnostne ograje, ki naj bi ustrezala zadnjim izkušnjam in ugotovitvam domačih in tujih strokovnjakov na tem področju, kakor tudi cilju, da je v čim večji meri uporaba

(Nadalj. na 7. str.)

Nov proizvod naše železarne — varnostna cestna ograja

Nova naprava v adjustaži valjarne Bela

Nova naprava s prečnimi in vzdolžnimi škarjami za obrez in vzdolžni razrez pločevine v svitkih je bila dobavljena od firme Bronx iz Anglije. Ta naprava bo odpravila sedanje ozko grlo rezanja svitkov v trakove in izboljšala kvaliteto rezov v adjustaži linije rezanja v valjarni Bela. Naprava je trenutno v montaži, pod vodstvom monterja firma Bronx. Napravo montirajo v podaljšku sedanjega stroja za razrez svitkov, katerega zmogljivost je le 4–8 kolobarjev na 8 ur, oziroma 1.200 do 1.400 ton na mesec. Nova naprava ima nekajkrat večjo zmogljivost. Rezanje na starem stroju se bo opustilo s pričetkom obratovanja nove naprave.

Nova naprava Bronx v dolžini ca 27 m se sestoji iz (smer proti vzhodu) nakladalne rampe z vozički za 3 svitke, dvojnega odvijalnega bobna, odpiralca svitka, ravnalca, izstopne mize, čelnih škarij, dvizne mize za odstranitev konca svitka krožnih škarij, škarij za stranske odrezke, dvizne mize, napenjalne naprave, dovodne mize, navijalca, dvojnega razkladalca z vozički. Poleg naprave bo postavljeno celotno rezervno ogrodje s pogonom za

razrez v trakove, katero bodo opremili z noži za naslednjo menjavo pri spremembi programa dela, kar bo znatno skrajšalo čas menjave.

Oprema za hidravliko je od firme Vickers, električna oprema pa od Siemens, s čemer je bilo ustrezno želji vzdrževalcev zaradi čim boljšega poenotenja glede na tovrstno opremo na že obstoječih napravah.

Do sedaj vsa dela potekajo po programu, monterji pa že težko pričakujejo najavljene, vendar še nedospele spojne dele za hidravliko in nekatere manjše dele od firme Bronx. Upamo, da eventualna kasnitev ne bo občutneje vplivala na normalen potek del.

Nekaj tehničnih karakteristik naprave:

— Vroče valjani trakovi debeline 3–8 mm iz nelegirane, legirane in nerjavečega jekla.

— Hladno valjani trakovi debeline 1–3 mm.

Širina obreza: maksimalna 1.050 mm, minimalna 450 mm.

— Teža svitka 9.000 kg

— Notranji premer svitka 500–700 mm.

— Zunanji premer svitka maksimalno 1.500 mm.

— Hitrost linije: maksimalna 50 m/min za debeline 3 do 8 mm

maksimalna 100 m/min za debeline 1–3 mm.

— Maksimalno število rezov 5 pri debelini traku 8 mm za nelegirano, 7 mm za legirano in 6 mm za nerjaveče jeklo.

D. T.

Preteklo sredo, dne 17. maja je pred razgovorom o raziskovanju delavskega gibanja, obiskala naš tehnični muzej Lidija ŠENTJURČ, članica CK ZKS

Osební dohodek - osebna poraba

V tem času, ko se vedno pogosteje pogovarjamo o inflacijskih tendencah, se nemalokrat v časopisu, na sestankih in drugod pojavljajo mnenja, ki poudarjajo, da so osebni dohodki glavni vir inflacije. Nedvomno so taka mnenja zelo nepreverjena in celo nevarna, če bi prešla v zavest in prepričanje, da je v tem ključ za rešitev problema stabilizacije. O teh vprašanjih je na zadnji seji centralnega komiteja ZKS — o sedanji družbenoekonomski in politični situaciji v Sloveniji — zelo prepričljivo in dokumentirano spregovoril ter opozoril na preveliko poenostavljanje tega vprašanja, predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Tone Krpošek. Dejstvo je namreč, da povečevanje osebne potrošnje ne moremo in ne smemo pripisovati samo gibanju osebnih dohodkov ali ga celo istovetiti z njim. Iz statističnih podatkov je namreč razvidno, da so v prvih dveh mesecih letos osebni dohodki v strukturi denarnih prejemkov Slovencev predstavljali le 52,2 odstotka, torej nekaj več kakor polovico osebne porabe. Ta delež se v strukturi denarnih prejemkov prebivalstva SR Slovenije iz leta v leto zmanjšuje (1961 — 54,6 %, 1969 — 54,7 %, 1971 — 50,0 %). Ob tem bo nedvomno zanimivo kaj predstavlja ostale denarne prejeme prebivalstva. Po statističnem pregledu službe družbenega knjigovodstva Slovenije je bila v prvih dveh mesecih letos struktura prejemkov Slovencev naslednja: 52,2 % nato osebni dohodki, 7,0 % ostali osebni dohodki (dnevnice, kilometrine, terenski dodatki, potni pavšali, selitveni stroški in podobno), 15,6 % socialni prejemki (pokojsnine, invalidnine, otroški dodatki, boleznine, socialne podpore itd.), 5,6 % od prodaje kmetijskih pridelkov, 0,2 % od obrti in prevoznih služb, 19,4 % ostalih prejemkov (žiro računi — honorarji, nakazila iz inozemstva in drugo).

Prav gotovo so navedeni podatki poleg primerjav zanimivi tudi zato, ker nam jasno pokažejo vpliv posameznih kategorij prejemkov na narodno gospodarsko gibanje. Razen tega pa potrjujejo uvodno ugotovitev, da neto osebni dohodki zaposlenih niso edina kategorija, ki dimenzionira osebno potrošnjo. Tudi pregled strukture dohodkov v jugoslovanskem merilu v tem smislu ne kaže bistvenega odstopanja. Najbrž bi bilo potrebno presoditi kategorijo »ostali prejemki v gotovini« oziroma pogledati kritično mejo njihove gospodarske opravičenosti. Kajti dejstvo je, da najmanj polovica zaposlenih nima nobenih dodatnih prejemkov izven delovnega razmerja in da porast udeležbe teh prejemkov v strukturi vseh prejemkov lahko predstavlja določeno destimulacijo za prizadevanja na rednem delu in v redni zaposlitvi. Iz omenjenih podatkov je namreč razvidno, da so »ostali dohodki v gotovini« (žiro računi, honorarji, nakazila iz inozemstva) od leta 1961 porasli za skoraj osem odstotkov. V strukturi skupnih denarnih sredstev prebivalstva Slovenije lahko tudi razvidimo, da so se od leta 1961 do januarja, februarja letos povečali socialni prejemki za dva odstotka. To je rezultat naše zavestne politike, ki je izražena v valorizaciji pokojnin in v povečanju otroških dodatkov. Prav tako iz podatkov lahko povzamemo zanimivo ugotovitev, ki ni brez pomena, namreč, da so se letos v prvih dveh mesecih znižali takolimenovani ostali prejemki (dnevnice, kilometrine, terenski dodatki, potni pavšali, selitveni stroški itd.), ki bremenijo materialne stroške od 7,6 odstotka lani na 7,0 odstotka letos. K temu je svoj delež prispevala naša zavestna samoupravna akcija s samoupravnim sporazumevanjem o usmerjanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov, ki je limitirala višino dnevnice, kilometrine itd.

Ce smo uvodoma zapisali, da so zelo zgrešena mnenja, ki naglašajo, da so osebni dohodki glavni vir inflacije, pa moramo prav tako poudariti, da ni mogoče zanikati dejstva, da je vsaka osebna, splošna ali investicijska potrošnja lahko tudi vir inflacije in gospodarske nestabilnosti, če je ta potrošnja neutemeljena in neusklajena z razpoložljivimi sredstvi. Vendar pa če ugotavljamo, da zadnje čase osebna potrošnja prehitro narašča, ne moremo istovetiti osebne porabe z osebnimi dohodki, kar nam nazorno potrjujejo tudi preje navedeni podatki. Leti nam namreč pokažejo težnjo padanja udeležbe osebnih dohodkov v skupni masi denarja, ki jo porablja prebivalstvo, na drugi strani pa težnjo naraščanja drugih virov dohodkov, ki pritiskajo na blagovne fondе. Te ugotovitve obenem dokazujejo, da so osebni dohodki tisti del denarnih prejemkov prebivalstva, ki so najbolj družbeno kontrolirani. Torej gre bolj za analizo tistega dela prejemkov prebivalstva, ki se ustvarjajo izven rednega delovnega razmerja in ki v zadnjem času najbolj naraščajo. Seveda bo šele analiza pokazala za kakšne dohodeke gre, ali so to honorarji in drugi prejemki prek žiro računov ali nakazila iz inozemstva. Podatki namreč kažejo precejšnje naraščanje teh nakazil v prvem tromesečju letos. Pri tem moramo reči, da ta nakazila pomenijo določen dotok deviznih sredstev, vendar pa hkrati povečujejo kupno moč in seveda s tem pritiskajo na zvišanje cen.

Kako škodljivo je lahko mnenje, da so osebni dohodki glavni vir inflacije, nam kaže tudi dejstvo, da delavci, ki prejemajo osebne dohodeke iz dela, z datjavami iz osebnih dohodkov krijejo skoraj vso družbeno potrošnjo in ustvarjajo sredstva za investicijsko potrošnjo. To pomeni, da bi pripisovanje krivde za gospodarsko nestabilnost prevelikim osebnim dohodkom, ki izhajajo iz dela, pomenilo, da celotno breme stabilizacije nalagamo tistemu delu zaposlenih, ki živijo izključno od zaslužka iz dela.

Tehnološki projekt nove hladne valjarne

(Nadaljevanje s 1. strani)

nost investicije v novo hladno valjarno namreč ni majhna, razen tega pa je tudi proizvodni program glede na kvaliteto izredno pester. Ravno zato je izbor pravilne tehnologije hladne predelave in v zvezi s tem ustrezne opreme, zelo odgovorna in težka naloga. Kljub določenim izkušnjam pri dosednji proizvodnji silicijeve pločevine in nerjavnega jekla, je prevladalo mnenje, da kupimo licenco Know How od renomirane svetovne firme za proizvodnjo silicijeve el. pločevine. To bi seveda omogočilo, da bi proizvodnja v novi hladni valjarni čim prej stekla tako v pogledu kvalitete, kakor v pogledu količine.

Tako smo se v Železarni odločili za odkup licence firme ARMCO v ZDA, zaradi česar so bili vsi trije govorniki na razgovorih in ogledih v ZDA in na osnovi tega zagotovili, da je to vodilna firma v pogledu proizvodnje silicijevih orientiranih in neorientiranih trakov. Licenca je kupljena, ker je za tako imenovano neorientirano Si elektro pločevino pri nas največje povpraševanje oziroma zelo velika potrošnja. V licenčni pogodbi si je Železarna pri firmi ARMCO v ZDA zagotovila tudi pomoč pri pravilni izbiri opreme oziroma proizvodnih naprav. Namreč pri množici ponudb tako evropskih, kakor ameriških firm, ni mogoče brez konzultacije izbrati najboljše opreme za zahteve naše proizvodnje. Ta izbor je še toliko bolj problematičen, ker se naša bodoča proizvodnja povezuje s Know How licenco za silicijevo pločevino, pri čemer morajo vse naprave ustrezati licenčnemu tehnološkemu postopku.

Govorniki so poudarjali, da je obisk v ZDA potrdil, da je bila odločitev o odkupu licence pravilna in da bi brez sodelovanja firme ARMCO lahko naredili v pogledu nekaterih agregatov nove hladne valjarne hude napake. Te bi nam namreč onemogočile proizvodnjo kvalitetnih silicijevih neorientiranih trakov in seveda vsako kasnejšo možnost preorientacije v proizvodnjo silicijeve orientirane elektro pločevine. To so namreč spoznali v strokovnih razgovorih s predstavniki te firme in z ogledom nekaterih železarn oziroma funkcioniranja posameznih naprav ter v razgovorih s predstavniki vseh dobaviteljev opreme. Na osnovi vsega tega so naši predstavniki dobili tudi dokončne odgovore na vsa odprta in problematična vprašanja, ki se nanašajo na program, opremo in tehnologijo priprave vložka za novo hladno valjarno, oziroma o možnostih, da predvideni program proizvodnje hladno valjanih trakov realiziramo v naši železarni.

Na osnovi vsega tega so ugotovili, da je uresničitev kombiniranega proizvodnega

programa, to je silicijevih, nerjavnih in mehkih hladno valjanih trakov mogoča. Ne glede na to, da v Železarni še ni rešena dokončna fizionomija jeklarne, je povsem jasno, da je z obstoječimi električnimi pečmi mogoče realizirati ves predvideni kvalitetni program. Tudi v pogledu vložka za električne peči bo možna realizacija programa proizvodnje z dosedanja kvaliteta starega železa ob prisotnosti neželjenih oligoelementov. Vlivanje jekla se tudi po licenci za silicijeve trakove lahko izvaja tako kot pri nas, to je v kokile za vse vrste jekel. Seveda pa bo v perspektivi potrebno razmišljati o nekaterih izboljšavah (vakumiranje jekla, pelati kot vložek in kontinuirano vlivanje). Ravno tako pa valjarna bluming ustreza zahtevam moderne proizvodnje, edino proces valjanja bo potrebno stabilizirati. Tudi potisna peč za ogrevanje slabov ustreza licenčnim zahtevam. Če pa bi v kasnejših fazah kvalitetnega programa prešli še na valjanje visoko legiranih orientiranih trakov, bo potrebna manjša rekonstrukcija sedanje potisne peči. Strokovnjaki v ZDA pa so celo ugotovili, da je Stekel zelo dober agregat za toplo valjane trakove in da imamo v tem pogledu določeno prednost pred kontinuiranim valjanjem. Stekel pa bo seveda treba opremiti z avtomatiko za merjenje odnosa nastavljanje debelin.

Nedvomno bo proizvodnja in predelava jekla zahtevala večjo tehnološko disciplino, predvsem pa stabilnost v posameznih tehnoloških fazah. Kajti licenca za izdelavo silicijevih neorientiranih trakov se ne nanaša samo na hladno predelavo, temveč zajema celoten proizvodni proces od izdelave jekla do finalizacije hladno valjanega traku. Ravno iz tega razloga firma ARMCO vztraja na tem, da prideta na prakso v njihovo železarno po dva specialista za jeklarstvo, za toplo valjanje, za hladno valjanje in tehnolog, ki bo podrobno seznanjen z vsemi fazami proizvodnje in ki bo koordiniral delo posameznih obratov na osnovi predložene licenčne dokumentacije. Seveda pa bomo tudi sami doma morali posebno pozornost posvetiti vzgoji in usposabljanju kadra za novo hladno valjarno.

Iz povzetih misli lahko razberemo, da smo z dosedanjimi agregati v jeklarni in vroči valjarni sposobni tudi ob sedanjem vložku izdelati kvalitetne toplo valjane trakove kot vložek za nadaljno predelavo v novi hladni valjarni.

Ob takem proizvodnem programu nove hladne valjarne kakor je opisan v uvodu — proizvodni programi treh različnih kvalitetnih grup — pa je seveda zelo odgovorna naloga izbira pravilnega valjavniškega agregata. Odločili so se za Sendzimir valjavniško ogrado, ki je zelo avtomatizirano in mehanizirano. Pred-

nost Sendzimir ograda pred kvarto ogradjem je v izredno dobri in precizni regulaciji ter avtomatski kontroli debeline z vgrajenim računalnikom. Seveda v opremo hladne valjarne sodijo še dodatne naprave za varjenje trakov, ker so naši trakovi s štekla prelahki oziroma prekratki, nadalje žarilno — lužilna linija s sposobnostjo luženja vseh treh kvalitet na eni liniji, plus možnost luženja hladnovaljanih trakov, potem kvarto duo dresirno ogrado, žarilna linija za zoglčenje Si trakov in škarje za izrez pločevine. Kakor smo že poudarili, so bile vse naprave izbrane po dogovorih s firmo ARMCO iz ZDA od katere smo odkupili licenco za proizvodnjo oziroma hladno valjanje silicijevih trakov.

Začetni projekt o izgradnji nove hladne valjarne je star že 10 let in medtem je bilo predloženih in proučenih nešteto variant. Iz predhodnih ugotovitev je torej razvidno, da so naši strokovnjaki s pomočjo ameriških strokovnjakov uspeli izbrati varianto, ki ustreza zahtevnemu proizvodnemu programu. Letna proizvodnja je na osnovi tega predvidena na 145.000 ton izvaljanih že omenjenih kvalitet, vključno s staro hladno valjarno. Osnovno vodilo pri izboru naprav je namreč bilo s čim manjšimi sredstvi doseči čim boljši učinek z modernjšo izvedbo investicij. Izbran koncept hladne valjarne je danes uspešno uveljavljen v Ameriki. Naprave za našo novo hladno valjarno pa so izbirali tudi z vidika, ki zagotavlja kar najbolj racionalno vzdrževanje. Seveda bo ustrezno izbranim proizvodnim napravam grajena tudi proizvodna hala, kjer je tudi nekaj predvidenega prostora za eventualno kasnejšo razširitev za proizvodnjo novih kvalitet. Nova hladna valjarna bo izgrajena med sedanji valjarnami na Beli in cesto I. reda, ki bo pri rekonstrukciji ceste Potoki—Jesenice pomaknjena bolj proti železniški progi. V novi hladni valjarni bo predvidoma zaposlenih 300 delavcev vključno z vzdrževalci. Tudi v pogledu onesnaženja ozračja in voda so narejeni optimalni projekti, da bo teh negativnih vplivov čim manj. Torej po vsem tem sodeč, je tehnologija oziroma koncept nove hladne valjarne jasen, pričetek gradnje pa zavisi od odobritve nekaterih kreditov. Jasno pa je tudi, da bodo morali kadri v tem novem obratu biti zelo usposobljeni, ker bo potrebno disciplinirano izvrševati vse tehnološke naloge po programu licence. Bolj posledna tehnološka disciplina pa bo potrebna od jeklarne do vročih valjarn.

Ob sklepu povzetih misli vseh treh predavateljev resnično lahko zaključimo, da je koncept nove hladne valjarne skrbno in preudarno izbran.

Neenakomeren razvoj ali stihija

Čim bolj se žerjavni vzdrževalci soočamo z vedno bolj perečimi problemi racionalnega opravljanja in planiranja vzdrževalnih del, bolj pogosto naletimo na zavore, ki nas pri planiranju dela ovirajo. Bistveni problemi pri tem so:

— Premajhna pozornost in vestnost posluževalcev strojev glede pravilne obremenitve in rednega mazanja.

— Neskladnost tehničnih kapacitet in dejanskih potreb žerjavnega transporta.

— Neurejen in nepredpisan sistem zapenjanja in prenašanja bremen in sploh neoptimaliziran notranji transport.

Ta dejstva so dokazljiva že z bežnim vpogledom poteka dela po obratih.

Tudi sami vzdrževalci imajo nekaj bistveno važnih zavov, ki nam onemogočajo napredek pri organizaciji in produktivnosti dela. Te so:

— Premajhna soodvisnost rezultatov dela (ki se za neposredne vzdrževalce ne kažejo v zmanjšanju zastojev) in OD.

— Kritično pomanjkanje izkušenih in zrelih ključavničarjev.

— Težave pri nabavi rezervnih delov in delov potrošnega značaja.

— Premajhne kapacitete za obnavljanje uporabnih in iztrošenih delov ter sklopov in zasedenost strojev pri neizogibnih prilagodnih obdelavah.

— Preveč zapravljenega časa pri dogovarjanju oziroma utrjevanju terminov med oddelki in obrati.

Obstaja še več drugih problemov, vendar že omenjeni za razlago rabijo podrobnejšo obdelavo.

Moj namen je predvsem pregled obremenitev žerjavov po tovarni glede na imenske nosilnosti.

Kapacitete sem v enem prejšnjih člankov že omenjal. Za osvežitev spomina naj zadržim okvirni, toda dokaj realen podatek, da 180 glavnih produkcijskih žerjavov lahko na leto prenese 8 milijonov ton bremena pri 65 % časovni izkoriščenosti in polovični teži bremen glede na nosilnost. Iz tega sledi, da do ozkih grl glede nosilnosti pri racionalni organizaciji notranjega transporta ne bi smelo prihajati. Vendar resnično stanje kaže celo kritične primere preobremenjevanja in to na očitno prevelikem številu žerjavov.

Začnimo na plavžu in si po vrsti oglejmo primere rednega preobremenjevanja, s katerim so verjetno seznanjeni tudi odgovorni vodilni delavci v obratih.

— 3 žerjavi 6, Mp livno polje, plavž; preobremenitve do 60 %,

— 4VS saržirnica martinarna; preobremenitve do 200 %,

— 1 žerjav 7,5 Mp saržirnica martinarna; preobremenitve do 20 %,

— 3 žerjavi 80 Mp livna jama; preobremenitve do 50 %,

— 80 t livni martinarna, mali dvig; preobremenitve do 100 %,

— 100 t livni martinarna; preobremenitve 15 %,

— 130 t livni martinarna; preobremenitve do 8 %,

— 80 t električna peč livni; preobremenitve do 20 %,

— 50/8 Mp elektro peč saržirnica; preobremenitve do 20 %,

— 5 t skladišče ferolegur elektro peč; preobremenitve do 100 %,

— 3 t SAVA; preobremenitve do 150 %,

— 7,5 Mp SAVA; preobremenitve do 60 %,

— Žlindra žerjav halda; preobremenitve do 60 %,

— 20/5 t demontažni siva livarna, preobremenitve do 60 %,

— klesčni I. in II.; preobremenitve do 150 %,

20 t zahodni Bela; preobremenitve do 25 %,

— 16 t magnetni Bela; preobremenitve do 20 %,

— 4 t valjarna žice Bela; preobremenitve do 50 %,

— št. 7 valjarna 2400 6,5 Mp; preobremenitve do 100 %,

— št. 2 in 3 6,5 Mp valjarna 2400; preobremenitve do 50 %,

— št. 4 6,5 Mp valjarna 2400; preobremenitve do 75 %,

— 3 kom 2 Mp adjustaža Javornik; preobremenitve do 100 %,

— 5 Mp in 7,5 Mp Ignis proga Javornik; preobremenitve do 50 %,

— 3 Mp varilna proga HVŽ; preobremenitve do 120 %,

— kožolni žerjavi 0,5 Mp žičarna; preobremenitve do 30 %,

— 1 Mp nova patentirnica; preobremenitve do 20 %,

— preobremenitve v vzdrževalnih delavnicah do 100 %.

To so sicer dokaj grobe ocene, ki pa so tudi dokazljive, poznane in priznane. Dejstvo je, da v naši tovarni dosti ne pomišljamo kadar je treba kakšen žerjav preobremeniti ali obremenjevati z neznano silo (trganje in poševno vlečenje). Enostaven zaključek je tudi ta, da rajši enkrat nesem veliko, kakor večkrat manj.

Tak režim dela pa povzroča izredne okvare in neplani-rana popravila in preprečuje ugotavljanje statističnih zakonitosti pojavov okvar in čas trajanja strojnih elementov.

Pri tem je treba imeti stalno v vidu zakonitost, da se življenjska doba zmanjšuje vsaj s kvadratom pri nekaterih elementih pa s tretjo potenco obremenitev, kar ima ogromen pomen pri zastojih, stroških in obremenjenosti vzdrževalcev.

Vem, da bi zvenelo precej brezupno predlagati prepo-vred takih preobremenjevanj. Po mojem mišljenju pa ima večji vpliv kot upogibne pre-

(Nadalj. na 4. strani)

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

Dežurna služba

	Telefon v pisarni	doma
SOBOTA, 27. maja: Ciril ODLASEK, valj. Javornik	620	776
NEDELJA, 28. maja: inž. Boris BREGANT, TSN	801	81628
PONEDELJEK, 29. maja: inž. Franc VICAR, predel. obrati	743	81572
TOREK, 30. maja: inž. Martin ŠKETA, TPD	240	81238
SREDA, 31. maja: inž. Ivo ARZENSEK, pom. gener. dir.	401	500
ČETRTEK, 1. junija: inž. Jaka SOKLIC, stroj. delavnice	556	81131
PETEK, 2. junija: inž. Lado ŠKETA, plavži	486	81413

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestilo

Prometno, hotelsko in turistično podjetje VIATOR, poslovalna enota Jesenice, nas je obvestilo, da s 1. junijem 1972 začne veljati nov vozni red za leto 1972/73. Na osnovi tega je bil dne 23. maja 1972 organiziran razgovor s predstavniki vozačev vseh delavskih relacij in predstavniki poslovne enote VIATOR Jesenice. S tem v zvezi so bili sprejeti sledeči sklepi:

— Za vozače na delavskih relacijah bo veljal še nadalje obstoječi vozni red, le delavci z Blejske Dobrave in Koroške Bele bodo s 1. junijem 1972 imeli pri prevozu na delo in z dela določene spremembe.

— Za Koroško Belo bo s 1. junijem vozil posebni avtobus ob 14.06 izpred železarnice do vhoda valjarne Bela.

— Ob 14.10 bo ta avtobus na povratku odpeljal vozače za Blejsko Dobravo. Drugi avtobus za Blejsko Dobravo, ki pelje od bolnice ob 14.02 ne bo v bodoče več vozil na Javornik do spomenika, ampak direktno na Blejsko Dobravo. Ta avtobus ne bo imel več postanka pri Čebularju, zato opozarjamo vozače za Javornik, da v bodoče koristijo delavske avtobuse, ki peljejo v smeri Krnica in Zapuže.

— Avtobus, ki je vozil z Blejske Dobrave ob 5.38 bo po novem voznem redu imel odhod ob 5.35. Vse voznje z Blejske Dobrave, ki so sedaj veljale do spomenika na Javorniku, se bodo po 1. juniju 1972 podaljšale do vhoda v valjarno Bela.

— S 1. junijem 1972 bo prenehal voziti dodatni avtobus za Moste. Vozači iz Most naj na povratku z dela koristijo avtobusa za Zapuže in Podbrezje. Delavci z Potok pa naj v bodoče koristijo le avtobus za Podbrezje.

— Poleg tega je bil dosežen sporazum, da bodo vozači, ki koristijo mesečne vozovnice na delavskih relacijah železarna — Krnica, Mlino, Lipnica, Podbrezje, Zapuže in Breznica od 1. junija 1972 dalje lahko zamenjali stare mesečne vozovnice za nove pri sprevodnikih posameznih avtobusov, ki bodo imeli na razpolago rezervne karte skozi ves mesec. Mesečna vozovnica iz preteklega meseca bo po vsakem prvem v mesecu veljala toliko časa, dokler jo delavec ne bo uspel zamenjati za novo.

— V primeru, ko morajo posamezni delavci zaradi posebne organizacije dela koristiti določene dni v mesecu dnevno po tri voznje, jim bodo sprevodniki tretjo voznjo registrirali s posebnim znakom.

— S predstavniki VIATOR je bilo prav tako dogovorjeno, da v sobotah, ko železarna normalno obratuje, vršijo prevoze v istem obsegu kot v ostalih delovnih dneh. Za proste sobote pa velja vozni red kot za nedelje in praznike.

— Predstavniki vozačev so izrazili zaskrbljenost glede varnosti prevozov na posameznih relacijah. Uprava VIATORJA je zagotovila, da bo v bodoče dala več poudarka tehnični opremljenosti in usposobljenosti vozil.

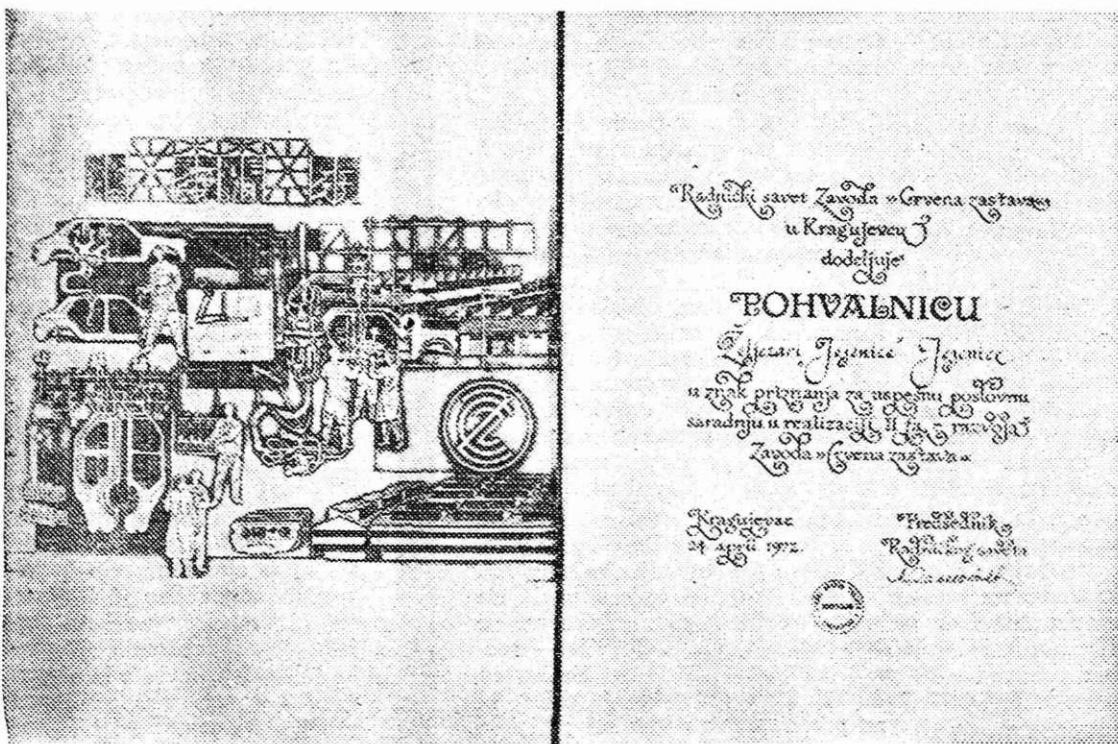
Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

Čestitka

Na Višji šoli za organizacijo dela v Kranju so diplomirali sledeči uslužbenci:

Slavko BIZILJ, elektrodni oddelek,
Janez KOVAČ, strojno vzdrževanje,
Bogdan POHAR, tehnične službe vzdrževanja.

Čestitamo!

Pohvala Železarni od zavoda Crvena zastava za uspešno poslovno sodelovanje

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Mladina v splošnem ljudskem odporu

V soboto, 20. maja, je bila v Ljubljani 4. seja republiške konference Zveze mladine, ki je razpravljala o pripravljenosti slovenske mladine na splošni ljudski odpor.

Zakaj se je predstavništvo republiške konference odločilo, da najvišji organ Zveze mladine v republiki obravnava to vprašanje? Zveza mladine se je že od samega začetka vključila v aktivne priprave na splošni ljudski odpor, pri tem je počasi, a vztrajno dosegala uspehe, načrtovala svojo aktivnost, pripravljala, izobraževala, preverjala svoje sposobnosti in realno, življenjsko pripravljeno ter usposobljenost.

Seja konference je bila potrebna za oris stanja in pripravljenosti, predvsem pa za dogovor o delovanju mladih na tem področju letos in naslednja leta. To je konferenci tudi uspelo.

Oris obrambne aktivnosti slovenske mladine, ki je bil izdan kot dokument k pripravi za konferenco, vsebuje vrsto zanimivih podatkov in analiz, je dober dokument za pregled trenutnega stanja, iz katerega mladi izhajajo pri načrtovanju nalog.

Jasen in podružabljen koncept delovanja na tem področju je omogočil aktivno vključevanje čim širšega kroga mladine, čeprav še ne moremo biti zadovoljni s sodelovanjem delavske in kmečke mladine.

Osnovno načelo, ki ga je Zveza mladine sprejela in ga vseskozi uresničuje, je v tem, da se mladi vključujejo v priprave ne le skozi svojo organizacijo, temveč prek vsakodnevnih oblik dela, prek organizacij, ki vključujejo mlade. Dosti je bilo storjenega na področju strokovnega in tehničnega izobraževanja, manj pa na idejnem področju. Zveza mladine pa se organizacijsko usposablja za delovanje v primeru potrebe, da družba sproži celoten obrambni mehanizem, hkrati pa svoje članstvo usposablja za idejno, akcijsko in organizacijsko izvajanje in uresničevanje začrtanih nalog.

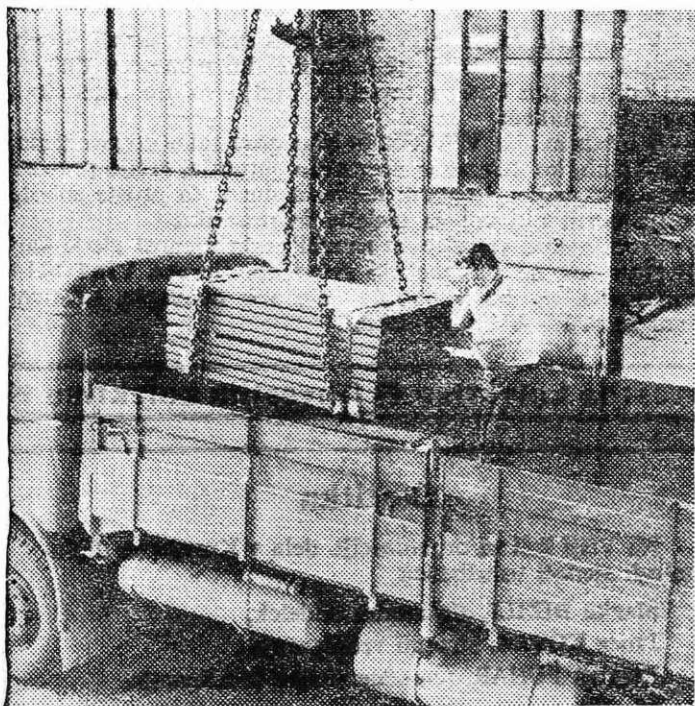
Pri vseh teh nalogah se mladi povezujejo z vsemi organi in organizacijami, ki skrbijo za obrambne priprave, to je v komisijah in odborih. Večkrat mladi pri tem naletijo na težave, kar kaže na premajhen vpliv Zveze mladine na sploh, pa tudi v obrambnih pripravah.

Obrambna vzgoja in izobraževanje se odvija v več oblikah, od pouka prve pomoči, pohodov, maršev in tekmovanj do praktične obrambne vzgoje, sodelovanja z JLA, skupnih akcij z vojakmi, sodelovanja z rezervnimi starešinami, predavanji.

milan

Brigada »Bratstvo in enotnost«

Jugoslovanska mladina je že večkrat dokazala, da lahko s skupnimi močmi ustvari ogromne rezultate, pomembne za nadaljnji razvoj naše družbe. V mnogih delovnih akcijah širom naše domovine je mladina dokazala še nekaj: da ni dovzetna za šovinistične parole, za hujskanje proti posameznim republikam, dokazala je, da je v njenem življenjskem interesu prav to, kar v zadnjem času nadvse poudarjamo; da nam je potrebno predvsem razumevanje in spoštovanje, saj bomo le tako lahko ostali močni in le tako bomo lahko hitreje uspevali.

Prve tone varnostnih cestnih ograj

Na srečanju vodstev občinskih organizacij Zveze mladine pobratenih mest, srečanje je bilo 2. maja v Nikšiču, so se predstavniki mladih iz Nikšiča, Prištine, Prilepa, Valjeva in še nekaterih drugih občin dogovorili za skupno brigado pri gradnji proge Beograd-Bar. Brigada pod imenom BRATSTVO IN ENOTNOST bo simbolizirala enotnost jugoslovanske mladine, enotnost naših narodov, solidarnost med narodi, pomoč pri obnovi in izgradnji pomembnih objektov. To pa je važnejše kot delovni rezultati te brigade, ki jih prav tako ne bomo smeli podcenjevati.

Brigada bo nastanjena v Črni gori, v kraju Ravna Reka pri Belem polju in bo delala v prvi izmeni, od 11. junija do 9. julija.

Po dogovoru bo v brigadi sodelovalo 15 mladih z Jesenic. Zanimanje za brigado je veliko, zato bo občinska konferenca ZMS Jesenice, Titova 86, sprejemala prijave le do vključno 2. junija.

milan

Tekmovanje mladih anglistov v Kranju

V soboto, 20. maja, je bilo na osnovni šoli France Prešeren v Kranju tekmovanje mladih anglistov v okviru Gorenjske. Tisti učenci, ki se v šoli učijo nemščino, so tekmovali v tem jeziku.

Ob 9. uri se je na omenjeni šoli zbralo okrog tristo učencev. Te so organizatorji razdelili po učilnicah.

Pisali smo precej obsežne teste. Za vse naloge smo imeli uro časa.

Kdor je končal prej, je odšel v kuhinjo na malico.

Nekaj najboljših mladih anglistov bo šlo na republiško tekmovanje, ki bo v soboto, 27. maja.

Bogdan Bricelj

Srečanje mladih železarjev ZPSŽ

V soboto je bilo v Štorah II. srečanje mladih železarjev združenega podjetja Slovenske železarne. Mladi iz štorske železarne so pripravili izredno pester spored srečanja za goste iz Raven in Jesenic. Dopoldne smo si ogledali Muzej revolucije v Celju in zloglasni celjski Stari pisker — zapore, kjer so mnogi pustili svoja življenja v času okupacije. Po ogledu smo se napotili v Štore, si tam ogledali njihovo železarno ter se tako seznanili s podjetjem, ki je sorodno našemu, vendar pa je njegova proizvodna usmeritev nekoliko drugačna. Tako nam je v ogledovanju minilo dopoldne in prišel je čas kosila in počitka. V šolskem industrijskem centru (SKIS — Štore) smo bili s strani vodstva izredno lepo sprejeti ter so se vsi trudili, da bi nam čimbolj ustregli, posebna zahvala pa gre tudi vodji internata za gostoljuben sprejem.

Popoldne je sledila razglasitev rezultatov športnih tekmovanj v mesecu mladosti, v katerih so sodelovale številne ekipe celjske občine. Razglasitev je bila povezana s piknikom na prostem in zabavnimi športnimi igrami, kjer so naša dekleta osvojila prvo nagrado v vlečenju vrvi. Dokaj hitro je minilo popoldne v prijetnem sončnem vremenu in medsebojnem spoznavanju in že je bil na vrsti ogled dramske predstave štorskih gledaliških amaterjev Mrtvi Kurent — veren prikaz življenja na Ptujskem polju in prikaz starih ljudskih običajev. Mladi udeleženci srečanja so z zanimanjem sledili predstavi.

Po večerji je bil zaključek srečanja v Domu železarjev v Štorah, kjer smo se zavrteli ob igranju instrumentalnega ansambla ter zapeli prenekatero domačo slovensko pesem. Izredno vzdušje je dokaz, da je srečanje uspelo. Posebno zahvalo zasluži TK ZMS železarne Štore, ki je kljub ogromnemu delu v mesecu mladosti uspela organizirati srečanje.

Naslednji dan smo jeseniški mladinci obiskali rojstni kraj tovariša Tita v Kumrovcu in prisostvovali poleg mnogih drugih obiskovalcev iz vse Jugoslavije položitvi temeljnega kamna za kulturni dom v Kumrovcu. Srečanje s Kumrovcem je bilo za marsikoga od nas doživetje, katerega se težko pozablja. Mnogo ljudi različnih narodnosti se je tu zlila v eno samo celoto kot da bi hotela živo prikazati Titovo misel o bratstvu in enotnosti med narodi.

Po ogledu rojstne hiše tovariša Tita smo polni novih vtisov zapustili Kumrovec in se napotili v Čateške toplice, kjer smo preživeli ostanek dneva pri kopanju in zabavnih igrah. Veseli in zadovoljni smo se proti večeru vrnili na Jesenice z željo, da se mladi srečamo čimvečkrat ter se razvedrimo, kajti naše delo zahteva celega človeka — spočit in sproščen človek pa je tudi dober delavec. Na koncu se moramo zahvaliti tudi TK ZMS železarne Jesenice, ki nam je omogočila, da smo preživeli dva dneva res prijetno in koristno.

Neenakomerni razvoj ali stihija

(Nadaljevanje s 3. strani)

obremenitve, operativna dinamika uporabe žerjavov to je:

- a) poševna vlečenja in zaleževanje,
- b) reverziranje vožnje macka in mostu,
- c) dobra ali slaba pomožna nosilnost sredstva.

Gotovo pa je, da je treba zadevi posvetiti večjo pozornost in jo kompleksno obvladati z nekim optimalnim odnosom, ki je dokaj kompliciran, za vsak žerjav drugačen. Do tega optimuma bi prišli s teamskim pristopom vseh prizadetih na sledeč način:

a) Snemanje dejanskih časovnih in bremenskih obremenitev in njihovo nihanje v ciklusu delovnega časa.

b) Pregled in evidentiranje uporabljenih zapenjal, obešal in ostalih pomožnih nosilnih sredstev.

c) Pregled dejanskih in običajnih prenosnih linij — poti in njihovo vrisanje v tloris obratov.

d) Določitev potrebne pretočne količine materialov na enoto časa glede na težo, volumen in število kosov.

e) Analiza gornjih podatkov z namenom:

— ugotovitev optimalnega bremena,

— določitev racionalnih prenosnih linij in poti,

— določitev ustreznih in pravih pomožnih nosilnih sredstev s poudarkom na hitrem in varnem avtomatskem in polavtomatskem zapenjanju, prijemanju in podobno,

— določitev časovne zasedenosti in časov za potrebe vzdrževanja, čiščenja, mazanja in periodičnih pregledov,

— glede na te podatke razvrstiti tudi pogostost pregledov in optimirati potrebe rezervnih delov in sklopov.

f) Žerjave kategorizirati po kriterijih točkovne analize, ki smo jo na žerjavnem oddelku izdelali že leta 1968 in je za enkrat verjetno najbolj objektivni poznan sistem, ki ocenjuje zahtevnost žerjava do potrebnih psihofizioloških zmognosti žerjavovodja.

g) Tudi sistem poučevanja žerjavovodij prilagoditi kategorijam žerjavov, ki naj bi določile plačilno grupo in zato tudi kvaliteto in zmognosti žerjavovodij, kar je dokaj v skladu z mnenji inštruktorjev žerjavovodskega tečaja.

Prepričan sem, da bi taka sistemska urejenost vnesla v notranji transport red in razčistila spore okoli odgovornosti za zastoje. Tudi končni posredni efekt na liniji tehnološkega transporta ter vzdrževalnih stroškov bi bil verjetno občuten, celo za finančni efekt vse Železarne, saj bi lahko pri vsakem žerjavu dosegli občutne prihranke in koristi, ki bi v končnem znesku znesli več milijonov novih dinarjev.

F. J. ml.

Samoupravni organi v preteklem tednu

10. seja odbora za življenjske pogoje in rekreacijo

Predsednik odbora za življenjske pogoje in rekreacijo Janez Kavčič je sklical 10. sejo odbora v ponedeljek, 22. maja 1972 z namenom, da na njej obravnavajo stanovanjsko problematiko in sredstva, ki so na razpolago za nakup stanovanj oziroma stanovanjsko gradnjo.

Informacijo o stanovanjski problematiki je za uvod podal vodja oddelka za družbeni standard pri kadrovskem sektorju, na osnovi te in razprave na seji pa so sprejeli naslednje sklepe:

— strinjali so se, da odgovorne službe ne glede na potrebe ostalih investitorjev gradnje na Jesenicah, zagotovijo odkup in plačilo tistih stanovanj, za katere se je Železarna dogovorila z graditelji in je o njih tudi že sklepal odbor za življenjske pogoje in rekreacijo;

— intenzivnost stanovanjske gradnje v bodoče bi morala ostati v takšnem obse-

gu kot je sedaj, seveda po finančnih možnostih;

— fond samskih stanovanj naj bi se z nekaterimi adaptacijami in spremembami dovedel do višine, ki je nujna glede na potrebe. V okviru bodoče stanovanjske gradnje pa je treba predvideti primerno število garsonjer in samskih stanovanj odvisno od želja anketiranih delavcev;

— postopno naj se odstranijo vsi tisti stanovanjski objekti, ki niso več primerni za stanovanje;

— vse politične faktorje v občini je treba združiti v naporu za kar najbolj racionalno politiko stanovanjske gradnje v naši občini.

V zvezi s temi stališči in potrebami so nato vzele na znanje informacijo o razpoložljivih sredstvih in možnostih za njihovo uporabo ter sklenili:

— V stolpiču za progo, na cesti Toneta Tomšiča se odkupi 22 stanovanj, vrednost stanovanj pa se krije s sredstvi privarčevanimi pri Ljubljanski banki podružnica Kranj, enota Jesenice ter s posojilom, ki ga banka nudi na osnovi tako privarčevanih sredstvih.

— Odobri se najetje treh posojil pri isti banki na podlagi privarčevanih sredstev

pod pogoji, ki jih banka nudi ob začetku varčevanja. Obroki pa se bodo odplačevali s sredstvi stanovanjskega prispevka ter s sredstvi sklada skupne porabe.

— Strinjali so se, da se garaže ob stolpiču odprodajo zainteresiranim stanovalcem.

Ob koncu seje so rešili samo še dve nujni prošnji, ker bodo tekoče zadeve in prošnje reševali na seji, katera je že sklicana za konec tedna.

»Sovražna letala« nad Železarno in Jesenicami

V sredo, 24. maja, kmalu po 15. uri so sirene v gasilskem domu na Senožeti, opozorile na sovražna letala, ki so kmalu za tem preletela Železarno in Jesenice in »odvrgla nekaj bomb« na del Jesenic, kjer je osnovna šola, gledališče, gimnazija, TVD Partizan in del aglomeracije naše železarne. Blizu Kranja je bila »odvržena atomska bomba«, kar je bilo vidno tudi na Jesenicah. Takoj po končanem alarmu so na žemenjeni del Jesenic odšle enote odreda civilne zaščite Železarne, v akciji je bila tudi protiletalska enota Železarne in pa partizanska enota Železarne. Naloga teh enot je bila, da ugotovijo dejansko stanje, nudijo prvo pomoč ponesrečencem, pogasijo požare in dekontaminirajo ljudi in opremo.

Seveda je bila to le vaja odreda civilne zaščite in partizanskih enot naše Železarne. Podobna vaja je bila že pred nekaj leti na Jesenicah, vendar smo se v sredo popoldne lahko prepričali, da

je bil od takrat pa do danes dosežen znaten napredek. Vaja je bila v vočjem obsegu, pokazalo pa se je, da so pripadniki enot odreda civilne zaščite, protiletalska enota Železarne, in partizanska enota Železarne vedno pripravljene, da pomagajo ljudem tudi v primeru napada sovražnih letal, kot je bilo zamišljeno v sredo popoldne. Vajo odreda civilne zaščite si je ogledalo precej gostov, med njimi predstavniki druž-

benopolitičnih organizacij, predsednik skupščine občine Jesenice France Žvan, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov Železarne in drugi. Ob koncu vaje je udeležence pozdravil in se zahvalil za vestno ter požrtvovalno opravljeno delo inž. Ivan Arzenšek, kratko analizo pa je za tem podal podpolkovnik Staroverski, ki je enote, ki so sodelovale v vaji pozdravil tudi v imenu jeseniško-bohinjskega odreda.

Na osnovi 10. člena pravilnika o delovnih razmerjih ZPSZ železarna Jesenice, dajemo naslednjo

OBJAVO

za prosto delovno mesto v obratu VEN:
6602 U-5 asistent VEN 1 prosto mesto

POGOJI:

Za zasedbo delovnega mesta »asistent VEN« se zahteva diplomirani elektro inženir — jaki tok z najmanj 3-letno prakso v elektro stroki.

Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti ter praksi je v roku 8 dni poslati na kadroviski sektor železarne Jesenice.

KADROVISKI SEKTOR

Jubilanti 50-letniki

V mesecu juniju bodo praznovali 50 let svojega življenja naslednji naši sodelavci: Ivan ČESENİK, martinarna — 4. junija, Anton MLACNIK, hladna valjarna — 9. junija, Alojz FRATNIK, TS-operativa novogradenj — 15. junija, Janko JELOVCAN, plavž — 16. junija, Anton POGACNIK, gradbeno vzdrževanje — 16. junija, Alojz PURGER, valjarna žice — 17. junija, Alojz ANDERLE, strojno vzdrževanje — 22. junija, Ivan REKAR, hladna valjarna — 24. junija, Anton TAVCAR, valjarna Bela — 27. junija, Peter KLOBUCAR, šamotarna — 28. junija.

Vsem jubilentom naše iskrene čestitke!

Sestanki delovnih skupin

15. 4. — LIVARNA — PODOBNİK — JEKLOLIVARNA — Asistent tov. Osvald je podrobneje obrazložil predlog sistema ustvarjanja in delitve osebnih dohodkov. Skupina je bila mnenja, da bodo obrati z individualnimi normami v slabšem položaju kot obrati, ki imajo skupinske norme. Zato predlagajo, naj bi imeli obrati z individualnimi normami višji štart. Želijo tudi pojasnilo glede beneficiranega delovnega staža, ki naj bi ga odobrili tudi za skupinovodje. Praznjenje kalupov naj bi iz zdravstvenih razlogov opravili na popoldanski izmeni.

15. 4. — VALJARNA ŽICE — DOLŽAN — Z doseženo proizvodnjo v marcu so zadovoljni, saj bi planske naloge izpolnili, če ne bi imeli mehanskih in elektro zastojev, okrog 15 %. Ponovno so obravnavali varnostne ukrepe, ki so potrebni pri zagonih prog, menjavah valjev in valjavniškega pribora. Poudarili so tudi obvezno uporabo osebnih zaščitnih sredstev in se zavzemali za pravilno nakladanje vagonov in kamionov ter za ureditev skladišča vložka. Vprašujejo, če res ni možno zbrati toliko denarja, da bi nabavili nov 520 kW motor za progo 320 Ø. Zaradi izgubljenih delovnih dni je to že resen problem pri izpolnjevanju planskih nalog, vendar ne po krivdi valjavcev — proizvajalcev žice.

15. 4. — PLAVŽ — KOZELJ — PEČI — Kritično so ocenili predlog pravilnika o podeljevanju delovnih priznanj. S predlogom se niso strinjali. Pri

obravnavi obratne problematike je bila omenjena nova trasa po kateri prihaja aglomerat iz nove aglomeracije do peči št. II. Namestiti bo treba odpravevalne naprave. Pripravljen je že projekt za peč št. I, vendar skupina meni, da opravičila za izdelavo ni, ker ne bo možno delati zaradi prevelikih količin prahu pri presipavanju in zaradi prepogostih zastojev. Vprašujejo, zakaj ni bil objavljen povzetek zapisnika zadnjega sestanka v Železarju. (K omenjenemu vprašanju delovne skupine bi radi pojasnili, da je povzetek, njihovega zapisnika bil objavljen, vendar pomotoma pripisan delovni skupini Kokalj namesto Koželj, za kar se opravičujemo.)

17. 4. — VALJARNA ŽICE — JUSTIN — Vzroke za neizpolnitev plana v marcu je treba iskati v dveh večjih zastojih zaradi peči in okvar elektromotorja na progi 320 Ø. Dobit — izplen še vedno ni zadovoljiv. Na njihovi izmeni so valjavski zastoji za 56 % nižji kot v prejšnjem mesecu. Sledilo je obvestilo glede uporabe in zamenjave osebnih zaščitnih sredstev. Delovna skupina je bila zaskrbljena zaradi pogostih okvar elektromotorjev na progi 320 Ø in poudarjajo, da je ob takšnem stanju izpolnjevanje planskih nalog nemogoče. Vprašujejo kako je z nabavo rezervnih elektromotorjev.

17. 4. — HVŽ — EGART — ŽARILNICA — Najprej so dobili pojasnilo glede tarifne postavke za žerjavovodje 7 tonskega žerjava. Žerjavovodje še

naprej obdržijo šesto skupino, ker obseg in tehnologija dela nista spremenjena. Podrobneje so bili informirani o predlogu ustvarjanja in delitve osebnih dohodkov. K predlogu so imeli več pripomb. Na globinskih pečeh se je obseg dela zaradi čiščenja kotlov povečal in zato predlagajo, naj bi jim priznali sedmo oziroma šesto skupino. Žarilci želijo pojasnilo na vprašanje zakaj ni priznan dodatek za oteženo delo, kot ga imajo žerjavovodje.

17. 4. — HVŽ — KOTNIK — ŽARILNICA — Najprej so dobili odgovore na vprašanja, postavljena na prejšnjem sestanku. Zatem so obravnavali in sprejeli predlog o ustvarjanju in delitvi osebnih dohodkov. Opozorjeni so bili na napake pri šaržiranju materiala na globinskih pečeh. Gmenjali so tudi nadurno delo, ko bodo letni dopusti.

17. 4. — STROJNO VZDRŽEVANJE — TUSAR — MONTAŽA JAVORNIK — Delavci so bili seznanjeni z obsegom in razporeditvijo del na remontu valjarnice 2400. Skupinovodje so bili pisмено obveščeni o obsegu predvidenega remonta, kjer bo zaposlenih 54 ljudi. Delavci so tudi opozorili na varno delo ter uporabo zaščitnih sredstev. Poudarili so upoštevanje predvidenega razporeda del na remontu in da med remontom ne bodo koristili dopustov. Če bo treba, bodo delali tudi ob nedeljah in na praznik ustanovitve OF, s čimer bodo prispevali, da bo delo zaključeno v predvidenem času in bo valjarna 2400 po prvomajskih praznikih lahko začela z rednim obratovanjem.

17. 4. — HVŽ — RAVNIK — LUŽILNICA — K predlaganemu sistemu nagajevanja so imeli delavci več pripomb. Pričujejo se tudi zaradi bolniške odsotnosti in pri tem opozarjajo zlasti tri delavce. Največ pripomb so imeli zaradi higienskih prostorov in tople vode.

(Nadalj. na 6. str.)

(Nadalj. s 6. str.)

18.4. — VALJARNA BELA — inž. PERNE — VODILNI KADER — Najprej so se dogovorili o sestavu delovne skupine, nato pa določili vprašanja, ki jih bodo na sestankih redno obravnavali. Analizirali bodo delo delovnih skupin in pripravili odgovore na postavljena vprašanja. Pripraviti bo treba tudi napotke delovnim skupinam oziroma tolmačenje strokovnih služb. Poleg tega bodo analizirali tudi proizvodno problematiko. K pravilniku o podeljevanju delovnih priznanj so imeli dve pripombi. Na naslednji sestanek bodo povabili predstavnika SEOP, da obrazloži nov pravilnik nagrajevanja s premiranjem za vse obrate valjarne Bela. Sestajali se bodo vsakega šestega v mesecu.

24.4. — RTA — ZUPANČIČ — KER — Na sestanku sta bila prisotna šef vzdrževanja inž. Noč in inž. Bešter. Skupno so oblikovali več sklepov. Glede pogostosti sestankov bodo kljub posebnim pogojem upoštevali 39. člen statuta Železarne. Nadalje jih zanima kdo je odgovoren za posamezna dela v Železarni in vprašujejo kdo je naročal in kdo protežira nabavo elektronskih tehnic v Železarni. Odgovor želijo za vsako tehniko posebej. Ugotavljajo, da so pri nabavi novih naprav izločeni. Nadalje vprašujejo, kdo je naročil in kakšen X-RAY je predviden za štekel na Belu. Ni startne zaloge rezervnih delov in dokumentacije ter sredstev za tekoče potrebe rezervnih delov. Vse to ima lahko za posledico tudi fluktuacijo delavcev, ne glede na osebne dohodke.

9.5. — VALJARNA BELA — inž. PERNE — VODILNI KADER — Navzoči so bili seznanjeni z doseženimi rezultati v aprilu. V skupni proizvodnji noben obrat ni izpolnil proizvodnega načrta, medtem ko so pri blagovni proizvodnji oddelki: adjustaža bluminga, in adjustaža štekla izpolnili plan. V vseh obratih primanjkuje delavcev, na nekaterih agregatih pa je vedno več zastojev.

Z ozirom na pomanjkanje delavcev so sprejeli več zaključkov. Ker so samoupravni organi DE zavrnili plačevanje ur za manjkajoče naj oddelk za nagrajevanje izdelava predlog skladno s predpisi, kako stimulirati delo na delovnih mestih, kjer primanjkuje delavcev. Vprašujejo kako si kadrovskega sektorja zmanjša rešitev ob pomanjkanju delavcev, ker bo v nekaterih obratih — Javornik I precej delavcev tudi upokojenih. Kadrovskega sektorja naj pripravi pregled delovnih mest, kjer je fluktuacija najmočnejša. Obratovodje naj pripravijo informacijo o uvedbi nadurnega dela. Obratovodje naj takoj pripravijo pregled katere agregate bi ustavljali, da bi delo potekalo organizirano in z najmanjšo možno škodo za proizvodnjo in kvaliteto delo. Oddelk za nagrajevanje naj pojasni, če je možno, da zaposlenim na proste sobote pijejo dopust tudi preko določene kvote, da bi v po-

letnih mesecih zmanjšali odsotnost zaradi dopustov.

Glede problematike zastojev naj bo v informaciji delovnim skupinam dan poudarek za previdno manipulacijo z napravami in na vestno delo v tehnološkem procesu. Vzdrževalcem postavljajo vprašanja glede vzdrževanja žerjavov, prodajni oddelk pa naj odgovori na vprašanje glede naročil za novo oblikovalno linijo Rossi v profilarni. Ob koncu je bilo postavljeno še vprašanje, kdaj bodo začeli z gradnjo higienskih prostorov.

10.5. — VALJARNA BELA — NOČ — PROFILARNA — Posredovano je bilo poročilo o problematiki obrata v aprilu, ko je bil plan dosežen samo 98,2% in prodaja z 92,7%. Tudi dobit — izplen ni bil dosežen in je treba vzroke iskati v prepogostih menjavah in slabih oblikovalnih valjih ter v raznih dimenzijah kar občutno vpliva na proizvodnjo in dobit — izplen. Plan v maju bodo težko dosegli zaradi zakasnitve remonta in montaže oblikovalnega stroja III. Nujno je treba rešiti vprašanje garderob za delavke, ker sedanja garderoba ne ustreza. Ponovno so zahtevali ureditev obračunskih postavk, ki jih je komisija zavrnila. Delavce so opozorili naj obvezno uporabljajo zaščitna sredstva in skrbijo za red in čistočo v obratu.

10.5. — VALJARNA BELA — LOGAR — PROFILARNA — Iz poročila o izpolnjevanju proizvodnega načrta v aprilu je razvidno, da leta ni bil dosežen in prav tako tudi ne dobit — izplen. Tudi v maju bodo proizvodni načrt težko izpolnili zaradi remonta proge III, čeprav je bilo predvideno, da bo začela obratovati že 6. maja. Da bi nadoknadili proizvodnjo, bodo delali tudi ob prostih sobotah. Podrobneje so govorili o dobitu — izplenu, storilnosti, kakovosti profilov in o vzrokih, ki vplivajo na sedanje rezultate. Na zaposlene delavce apelirajo naj na delovnih mestih zavestno izpolnjujejo proizvodne naloge, s posebnim poudarkom na dobit — izplenu ter na kakovost. Čimprej bo treba rešiti vprašanje higienskih prostorov za sodelavke in zahtevati ureditev obračunskih postavk, ki so bile predlagane in zavrnjene. Uporaba zaščitnih sredstev je obvezna.

10.5. — VALJARNA BELA — SOKLIČ — PROFILARNA — Nalog v aprilu niso izpolnili zaradi pogostih menjav valjev, kar vpliva na storilnost ter na dobit — izplen. Obravnavali so tudi vprašanje discipline, ter se zavzemali za večji red in čistočo v obratu. Nekateri delavci se predolgo zadržujejo v kantinah. Opozarjajo tudi na obvezno uporabo predpisanih zaščitnih sredstev ter na upoštevanje varnostnih predpisov. Oblikovalce na malih progah opozarjajo na pomanjkanje podložk, tanjših debelin ter na podložke raznih dimenzij za kolute na nekdanjih varilnih mizah.

10.5. — STROJNO VZDRŽEVANJE — AMBROZIČ — MONTAŽNI ODDELEK JESENICE — K

predlaganemu sistemu nagrajevanja so imeli več pripomb. Celotno nagrajevanje naj ostane na istih startnih osnovah za vse podjetje. Mimo postavljenih kriterijev ne bi smeli urejati dodatnih meril. Kriteriji ocenjevanja naj bodo izdelani tako, da ne bo možno protežiranje posameznikov. Predlagajo, naj se status šole reši tako, da bi vzdrževalci s poklicno šolo startali v šesti skupini. Ker se je pri nekaterih delavcih disciplina poslabšala, je treba vsako odsotnost javiti najmanj v 24 urah. Predčasno zapuščanje delovnih mest bodo kaznovali z odbitkom ure. Predlog za beneficirani staž še ni potrjen.

10.5. — JAVORNIK I — ZUPAN — ADJUSTAŽA — K zapisniku prejšnjega sestanka niso imeli pripomb. Na informacijo obratovodstva pa pripominjajo, da bo plan težko izvedljiv ob pomanjkanju delavcev. Zato naj bi koristili tudi proste sobote.

Čakajo odgovor glede zaščite ravnalcev. Vprašujejo zakaj je za 16 dni dopusta potrebno koriščenje deset dni za regres — doslej je bilo 7 dni. Komisiji za zadeve borcev NOV predlagajo, da pri pristojnih organih doseže spremembo pravilnika glede dodatnega dopusta, ki je postal brezpomenben, za ustrezno nagrado vsakega četrtega julija. Žerjavovodja ima pripombo, da 4. skupina ne ustreza, ker dela na dveh žerjavih, zato naj pristojna komisija da ustrezno pojasnilo. Sindikalnemu odboru priporočajo, naj organizira v jeseni izlet.

11.5. — JAVORNIK I — MARKELJ FRANC — LAHKE PROGE — V aprilu je bil proizvodni načrt dosežen s 97%. Vzrokov je več. Ob sedanjem pomanjkanju delavcev, ko mlajši odhajajo na odsluženje vojaškega roka in poleg tega je čas dopustov, bodo proizvodni načrt še težje izpolnjevali. Ustrezni službi in komisiji za nagrajevanje predlagajo, naj problematiko prouči. Vodja delovne skupine je opozoril prisotne glede koriščenja dopusta in proizvodnega časa, ter na delo na progih, pri peči in na škarnjah. V juliju predvidevajo šestdnevni remont in bodo zato v juniju delali tudi ob prostih sobotah.

16.5. — STROJNE DELAVNICE — JAVORSKI — DELAVNICA TEHTNIC — Na znanje so vzeli poročilo obratovodje. Več pripomb so imeli zaradi 42-urnega delavnika in dela kadar so državni prazniki. Menijo, da v Železarni državnih praznikov ne priznamo, ker je treba delati ob prostih sobotah takrat, ko sta v mesecu dva državna praznika. Stevilo nadur so zmanjšali na minimum. Razpravljali so tudi o problematiki delavnice. Največ pripomb je bilo zaradi sestankov delovne skupine. Res jih je bilo malo, menijo pa, da sploh niso potrebni, ker na vprašanja še niso prejeli odgovora od samoupravnih organov, glede dela Železarne pa je tako malo gradiva, da večkrat ne čutijo potrebe za sklicevanje sestankov.

Odgovor delovni skupini delavnice tehtnic

V zapisniku delovne skupine delavnice tehtnic z dne 16. maja 1972 sem zasledil opravičilo za majhno število sestankov s tem, da sestanki delovnih skupin sploh niso potrebni, ker na vprašanja sploh niso dobili odgovora od samoupravnih organov, o delu Železarne pa je premalo gradiva. S takšnim izgovorom za neaktivnost delovne skupine se nikakor ne morem strinjati in ker je to največkrat že kar standardni izgovor za neaktivnost tudi pri nekaterih ostalih delovnih skupinah (bolje rečeno pri vodjih delovnih skupin), sem v tem primeru analiziral vse zapisnike te delovne skupine. V preteklih treh letih so imeli vsega skupaj, s tem zadnjim, dne 16. maja 1972, sedem sestankov. Iz zapisnikov se da ugotoviti, da je delovna skupina obravnavala dejansko

samo tri vprašanja ali probleme:

1. pomanjkanje delavcev za vse bolj zahtevno vzdrževanje tehtnic v tovarni,
2. problem zastarele strožnice in
3. kategorija delovnega mesta za dva strugarja.

Pomanjkanje delavcev je v tovarni splošni problem in se s tem problemom odgovorni delavci in pristojni organi zelo veliko ubadajo, pa tudi veliko o tem pišemo v ŽELEZARJU. Torej zato potem ne gre več zvrčati krivdo na samoupravne organe.

Problem zastarele strožnice ne vem koliko je pereč, vem le to, da pristojnemu samoupravnemu organu (odboru za osnovna sredstva) ni predložena zahteva za nabavo nove strožnice. Torej tudi v tem primeru ne gre zvrčati krivdo na samoupravne organe,

ker odbor za osnovna sredstva prav gotovo ni mogel odgovoriti oziroma rešiti njihovega problema, če mu ni predložena zahteva. Če pa bi zahteva bila predložena, bi zagotovo dobili odgovor, takšen ali drugačen.

Tretji problem kategorija delovnega mesta za dva strugarja pa je rešen in sami v zapisniku sestanka z dne 21. maja 1972 navajajo, da se z novo kategorijo strinjajo. Tudi tukaj ni nobene krivde samoupravnih organov.

Po vsem tem lahko zaključimo, da je opravičilo za neaktivnost in demotivacijo neobjektivno in iz trte zvito, ker ne poznamo določil naših internih aktov, če pa jih poznamo je takšno zvrčanje krivde za neaktivnost na samoupravne organe zlonamereno. Sestanki delovnih skupin ne, da niso potrebni, temveč so po določilih naših samoupravnih aktov celo obvezni najmanj enkrat na dva meseca, kadar sestanek zahteva pet članov delovne skupine,

kadar sestanek zahteva posamezni član delovne skupine, ki ni dobil odgovora v določenem roku na postavljeno vprašanje, ali kadar so v javno rapravo posredovana posamezna vprašanja. Torej takšnih obvez je bilo v teh treh letih najmanj 18 in še šest, ko so bile v javni razpravi zadeve pomembne za celotno delovno skupnost tovarne. Za sklicevanje sestankov delovnih skupin so odgovorni vodje delovnih skupin in če v tem našem primeru izzamemo tisto obvezo enkrat na dva meseca, nikakor ne moremo izvesti obveze sklicevanja sestanka v času, ko je v javni razpravi določeno vprašanje (statut, drug samoupravni akt, nova kvaliteta vsebina integracije in podobno), je to že kratkoročno delovanje pravic članom delovne skupine, kar pa je po naših aktih hujša kršitev delovne dolžnosti.

Menim, da je prav v tem pravi vzrok za takšno neobjektivno opravičilo in za

zvrčanje krivde na samoupravne organe. Zavedamo se odgovornosti, vendar obveze ne izpolnjujemo in kadar nam kdo stopi na prste se zvijamo kolikor se le moremo in znamo. Ne zavedamo se dovolj pomembnosti sestankov delovnih skupin, čeprav je prav ta delovna skupina na svojem prvem sestanku potrdila nov način samoupravljanja, ker se jim je zdel boljši (citiram zapisnik), »ker bo vsak delavec iznesel svoje težave na delovnem mestu. Doslej je to bilo mnogokrat nemogoče«, ne zavedamo se, da prav prek sestankov delovnih skupin uresničujemo določila XXII. ustavnega dopolnila, to je tistega dopolnila, ki ga maršal Tito imenuje »delavski amandma«. Torej je tudi motiv ne glede na odgovornost in delo ostalih samoupravnih organov v tovarni in izgovor za svojo lastno neaktivnost nikakor ni na mestu.

Milan Poljak

S plenuma RO sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije

V torek, 23. maja, je bil v Ljubljani plenum republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije.

Na dnevnem redu je bila razprava o predlogu kriterijev za dajanje mnenj o nočnem delu žensk in mladine. Plenum je še razpravljalo o nalogah republiškega odbora pri usklajevanju samoupravnih sporazumov o formiranju in delitvi dohodka ter

osebnih dohodkov. Člani plenuma so poslušali še informacijo o ekonomskih problemih cinkarne Celje.

Že tretji kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije, ki je bil lani v decembru v Kranju, je sprejel izhodišča, da je treba pripraviti program, po katerem naj bi v podjetjih postopno začeli ukinjati nočno delo žensk in mladine. Plenum je omenjene kriterije

sprejel s pripombo, da mora biti pri odločanju prisotna tudi osnovna organizacija sindikata v tovarni in občinski sindikalni svet. Novo je tudi to, da mora dati soglasje delavski svet tovarne, ki ugotovi da je resnično utemeljena zahteva vodstva za nočno delo žensk in mladine. Soglasje za nočno delo daje tudi sekretariat za delo pri izvršnem svetu SRS.

V Železarni je že v pripravi program, po katerem naj bi v nekaj letih dokončno odpravili nočno delo, kar pa bo naloga ustreznih služb in sindikata.

Po daljši razpravi o delovanju samoupravnih sporazumov je plenum sprejel stališča, ki jih bo posredoval tripartitni komisiji s predlogom, da stališča republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije sprejme in jih uskladi.

Predstavniki sindikalne organizacije iz cinkarne Celje je plenum seznanil z izredno težko ekonomsko problematiko. O tej problematiki je pred nedavnimi pri prisotnosti republiških predstavnikov razpravljala tudi politični aktiv v Celju. Zaključke tega aktiv je republiški odbor sprejel in se pridružuje predlogu kolektiva cinkarne Celje, da odgovorni forumi takoj začnejo z reševanjem te problematike.

Na začetku torkove seje plenuma pa so bila štirim sindikalnim delavcem podeljena priznanja. Tako priznanje je za dolgoletno in požrtvovalno delo v sindikalni organizaciji prejel tudi član TO OO sindikata Železarnice Mirko Zupan. K priznanju mu iskreno čestitamo tudi mi in želimo uspešnega dela tudi v prihodnje.

TS

Pričetek montaže varnostnih cestnih ograj izdelanih v Železarni

(Nadalj. s 1. str.)

ljen domač polzdelek — hladno oblikovan profil.

Z analizo trga se je razvijala tudi končna oblika. Tako smo uspeli zainteresirati cestni sklad Slovenije, ki nastopa kot investitor hitre ceste Vrhnika—Postojna za naš izdelak.

V prvih mesecih letošnjega leta smo tako s cestnim skladom Slovenije oziroma izvajalci del na hitri cesti sklenili pogodbo za izdelavo in montažo varnostnih cestnih ograj v skupni dolžini okrog 130 km.

Količina postane bolj zanimiva če povemo, da to predstavlja 2.100 ton pločevine predelane v hladno oblikovane profile in da je vrednost dela skupaj z montažo okrog 22.000.000,00 din.

Ker se je takoj pojavilo vprašanje montaže na terenu, ki zahteva 10 do 90 delavcev in določene izkušnje, smo se za to delo pogodbeno povzeli s podjetjem Montana iz Žalca, ki je bilo do sedaj edini proizvajalec in montažer varnostnih ograj v Sloveniji.

Nam pa je ostala naloga, v zelo kratkem času izdelati ustrezne količine profilov in pripraviti proizvodno linijo za razrez, luknjanje, varjenje in barvanje posameznih elementov ograje, kajti prve količine bi morale biti na trasi že 15. maja.

Tehnologijo izdelave smo sicer že imeli pripravljeno, toda pričeti z investicijo v linijo za izdelavo elementov ograje, je bilo možno šele po sklenitvi pogodb s potrošniki. Zato smo prva naročila za stroje in priprave lahko iz-

stavili šele v začetku marca 1972. Od tedaj se je vse razvijalo z veliko naglico. Pri tem so sodelovale skoraj vse službe Železarnice od organizacijskega oddelka do službe za varstvo pri delu.

Ko smo naprave še montirali je bil v sklopu profilarne Javornik ustanovljen nov oddelak predelave profilov z začasnim normativom 17 ljudi. Pojavila so se vprašanja v zvezi z uvajanjem za nas praktično novih tehnologij, to je varjenje v zaščitni atmosferi in elektrostatični način nanašanja barve.

Z izbiro primernih kadrov pa lahko trdim, da pri uvajanju teh postopkov nismo imeli nobenih težav.

Tako smo že v prvih dneh maja pričeli s poizkusno proizvodnjo in 15. maja smo bili pripravljeni za prvi transport na gradbišče. Zaradi zaostajanja del na trasi, zaradi slabih vremenskih pogojev, pa je izvajalec zemeljskih del dovolil pričetek montaže teden dni kasneje.

Ob sklepu te informacije naj še poudarim, da pri predelavi porabimo okrog 18 delovnih ur na tono konstrukcije, kar je v izdelavi lahkih konstrukcij zelo ugodno in kaže na pravilno izbiro tehnologije in razmeroma dobro organiziran notranji transport.

Samo izdelava varnostnih cestnih ograj bi lahko v naših pogojih dosegla okrog 4.000 ton letne predelave. Zato je naša nadaljnja pot usmerjena k iskanju novih možnosti predelave hladno oblikovanih profilov in ostalih izdelkov Železarnice.

Boris Bregant, dipl. inž.

Razmišljanje po občnem zboru

Občni zbor Društva iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav je za nami. Potrebno pa bi bilo še marsikaj reči, kar ni bilo izrečeno na samem občnem zboru. Kljub temeljitim pripravam in osebnim vabilom vsem številnim članom in javnemu vabilu v Železarni, moramo priznati, da občni zbor ni bil tak kot smo vsi pričakovali, čeprav je potrdil to, kar že dalj časa govorimo. Pokazal pa je tudi to, da nekateri niso pripravljeni žrtvovati nekaj svojega prostega časa, pa čeprav gre samo zanje. Novi odbor bo moral najti boljše taktiko, tako da bi pridobil čim več članov za organizacijsko delo, morda bo moral tudi več nuditi članom, tako v materialnem kakor tudi v moralnem pogledu. Seveda pa bodo morali tudi člani pokazati čim več pozornosti do dela odbora. Za uresničitev nalog, ki jih je z delovnim programom sprejel občni zbor, bomo morali angažirati čim več članov za aktivno delo v organizaciji.

V razpravi je predsednik republiške Zveze DIATI Slovenije poudaril, da je naše

društvo med najmočnejšimi in tudi na najvišji stopnji organiziranosti. Tudi naša železarna v pogledu organizacije na področju tehničnih inovacij v podjetju stoji precej visoko. Toda če to primerjamo z drugimi gospodarsko razvitejšimi državami, moramo priznati, da smo še precej za njimi. Eno osnovnih vprašanj je, kako dati temu razvoju v naši samoupravni družbi več poleta, da bi se približali vsaj na dostojno razdaljo drugim socialističnim deželam. Verjetno bomo morali najti skupen jezik in enotno akcijo na liniji novator — samoupravni organi. V razpravi je bilo tudi rečeno, da bo potrebno spremeniti tudi poročanje o delu posameznih komisij in odbora. Sedanja poročila so preveč poudarjala višino posameznih izplačanih odškodnin, premalo pa korist, katero ima kolektiv z uvedbo tehnične izboljšave, kar je bistveno važno, saj je odškodnina samo delček celote. Seznanjanje kolektiva o delu posameznih novatorjev v celoti, bo nedvomno v veliko korist pospeševanja te dejavnosti.

TS

● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ●

Korf kaže pot

Grupa Korf je svetovno znana železarska družba, ki ima v različnih delih sveta več mini železarn. Te mini železarne so zelo ugodno postavljene tako z ozirom na dobavo surovin, kakor tudi glede na prodajo proizvedenih izdelkov. V električnih pečeh visoke zmogljivosti, proizvaja iz starega železa ceno surovega jekla. Tega odlije na napravah za kontinuirano vlivanje in potem izvalja večji del v jeklo za potrebe gradbeništva (betonsko železo). S cenanim vložkom, visoko storilnostjo, nizkimi investicijskimi stroški in ugodno lokacijo lahko s svojimi konjunktornimi proizvodi konkurira tudi največjim integralnim železarnam.

Pred kratkim je pričela obratovati v zahodnonemškem mestu Hamburg nova Korfova železarna, ki kaže najnovejšo dosežke na tem področju. Zato je prav, če jo nekoliko opišemo.

Prva zanimivost so investicijski stroški. Ti so z okoli 130 dolarjev na tono proizvedenega surovega jekla zelo nizki.

Druga zelo pomembna zadeva je lokacija železarnice. Leži ob morju na območju 23 hektarjev. Pristanišče lahko sprejme ladje z nosilnostjo 80.000 ton. Nobena druga zahodnonemška železarna nima pristanišča za tako velike ladje.

Značilnost železarnice je tudi kratek čas gradnje. Zgrajena je bila v izredno kratkem času 18 mesecev.

V tehnološkem smislu pa predstavlja ta železarna najnovejšo dosežke na tem področju. Posrečeno so kombinirani: direktno redukcijo peletov, proizvodnjo surovega jekla v visoki produktivni električni pečeh, kontinuirano vlivanje in sodoben način valjanja. Naprava za direktno redukcijo obratuje po postopku Midrex, ki uporablja kot reductent zemeljski plin iz Nizozemske. Za vložek služijo švedski peleti ali ustrezna kosovna železova ruda. Letna proizvodna zmogljivost naprave je 400.000 ton železove rude oziroma predreduciranih peletov s 95 % železa.

V elektrojeklarni obratujeta dve UHP (ultra high power — zelo visoka zmogljivost) 90 t peči, ki proizvedeta letno 600.000 ton surovega jekla. Lahko obratujeta z vložkom, ki se sestoji 100 % iz predreduciranih peletov. Vendar običajno uporabljajo v vložku 20 % starega železa. Pelete zakladajo kontinuirano med obratovanjem skozi obok peči.

Raztaljeno jeklo z obeh električnih peči odlivajo v dve napravi za kontinuirano vlivanje s štirimi žilami (tipa Concast). Odlivajo gredice premerov 100 × 100 mm do 130 × 130 mm. Letno odlivajo od 550.000 do 600.000 ton gredic. Okoli 450.000 ton izvaljajo v paličaste izdelke in žico, ostalo prodajo kot gredice.

Valjarno s 25 ogrodi je dobavilo zahodnonem-

ško podjetje Schlömann. Proizvajajo žico v kolobarjih težkih 1500 kg. Te kolobarje smatrajo kot najtežje na svetu.

Zaenkrat valjajo paličasto jeklo v isti valjarni kot žico. Vendar gradijo novo valjarno in bo obstoječa služila samo za valjanje žice. V novi valjarni bodo letno proizvajali 150.000 t paličastega jekla debeline 10—38 mm.

Na razpolago je prostor za povečanje zmogljivosti železarnice na 1,2 milij. ton surovega jekla letno. To bodo lahko dosegli z graditvijo nove naprave za direktno redukcijo, podvojitvijo zmogljivosti elektro jeklarnice in novo napravo za kontinuirano vlivanje.

Sedanja, še bolj pa bodoča proizvodnja te železarnice je precej večja, kot jo imajo današnje mini železarnice. Zato je predsednik družbe, Willy Korf ob slavnostnem pričetku obratovanja v svojem govoru izjavil, da to dejansko ni mini železarna. Po njegovem mnenju je to železarna, ki uporablja v svojem tehnološkem procesu nadomestilo za plavže. Takšna železarna lahko proizvaja vse železarske izdelke v količinah 500.000—600.000 ton in tudi več. Izjema so le široki ploščati proizvodi.

Pot, ki jo je v železarski industriji prikazal Willy Korf kaže, da je mogoče tudi z manjšimi proizvodnimi enotami doseči zavidljivo konkurenčnost. Treba je le uporabiti prave surovine in proizvodne agregate na pravem mestu ter ob pravem času.

K.

SPOMINI NA LETA PO PRVI SVETOVNI VOJNI

Pred kratkim je poslal tehničnemu muzeju Železarne, oddelku delavskega gibanja in NOB, Franjo Kristan iz Ljubljane, tajnik republiškega odbora Zveze prostovoljcev za severno mejo 1918/19, večjo količino zgodovinskega materiala iz časov borbe za severno mejo, po prvi svetovni vojni. Poleg fotografij prostovoljcev, slikanih v Radovljici, so še slike oddelkov tržiskega bataljona, slike raznih častnikov mariborskih prostovoljcev in še druge. Tu so tudi razne odpustnice, ko so borci po končanih bojih odhajali domov, izrezki iz časopisov o takratnih bojih, ki so potekali na naši severni meji in tudi karta o državni in narodnostni meji na Koroškem.

Med tem gradivom je tudi dnevnik prostovoljca Albina Copa, jeseniškega rojaka, ki je vestno beležil v svoj dnevnik vse važne dogodke in njegovo življenje v borbi za komaj rojeno Jugoslavijo, na severni meji. V avstroogrski vojski je služil pri 17 pešpolku (kranjski Janezi) in bil soudeleženec vstaje tega polka v začetku maja 1918 v Judenburgu, ko bi moral 41. maršbataljon na italijansko fronto. Konec prve svetovne

vojne je dočkal pri Tolmezu v Italiji. Prišel je domov in ko si je nekoliko opomogel od prestanega trpljenja na fronti, je prostovoljno stopil med borce za severno mejo v ljubljanski pešpolk. Iz njegovih zapisov izvemo, da je odšel s 106 možmi 14. januarja 1919 v Maribor. Dva dni za tem, so odšli na Koroško v vas Kamen, kjer so začeli kopati strelske jarka in graditi žične ovire. Tu so bili prvič napadeni od nasprotnika in ta dan 15. januarja, je bil lažje ranjen v levo roko. V Sinčni vasi so ga obvezali in poslali v bolnišnico v Maribor. V bolnici je bil do 20. aprila, za tem pa je bil poslan s skupino 50 mož v Podroščico. Že v predoru se je vlak ustavil in peš so nadaljevali pot do barak nad karavanškim predorom pri Podroščici. Še isti večer so izvedeli, da se bo naslednjega dne pričela ofenziva. Blizu železniške postaje v Podroščici so bili 30. aprila napadeni in pri tem so izgubili tovariša, ki je bil doma iz Ribnice na Dolenjskem. V boj je poseglo tudi sovražno topništvo in nato so se umaknili za hrib nad železniško postajo.

Za prvi maj omenja, da so bili v patrulji z narednikom Resmanom in četovodjem Zalokarjem vrh nekega hriba, od kjer je bil zvečer lep razgled na Celovec in Beljak. Dva dni za tem so bili ves dan v strelskih jarkih. V dnevniku piše, da je prišel k njim neki Klemenčič in so stražo okrepili, ker so sumili, da bodo napadeni. Četrtega maja jih je sovražnik obstreljeval s topništvom, nato pa jih je napadla pehota, ki je bila očividno močno vinjena, pravi, da so bili to povečini študentje. Zaradi sovražne premoči so se umaknili na Suhi vrh, sovražnik pa jih je še vedno obstreljeval s topništvom. Prvi in drugi vod sta bila po večini zajeta, več pa je bilo ranjenih na obeh straneh. Častnika sta bila poročnik Furlan in praporščak Hribar. Zaradi vedno večje sovražnikove premoči, so se umaknili čez Karavanke pod Golico ter se nastanili v vili Franja v Planini pod Golico. Tu so se tudi sestali s komandantom tega dela fronte kapetanom Martinčičem. Šestega maja je odšlo 16 mož s četovodjo Zalokarjem na patruljo na Rožco, tri dni za tem pa še na Golico, kjer jih je zamenjala četa alpincev. Desetega maja so se preselili k Savskim jamam, kjer so ostali do 21. maja. Hodili so na ogled na Golico in pri tem omenja posebno tov. Kosmavca. 21. maja jih je zamenjal oddelk srbskih vojakov in so odšli na Jesenice, nekaj dni za tem pa so šli s I. bataljonom peš do Sv. Ane nad Tržičem in nato s četovodjem Zalokarjem v dolino onstran Karavank pri Podljublju. Tu jih je ta dan napadel sovražnik s strojnicami, zavarovali so se ob kolovozu v gozdu in odgovorili z ognjem. Sovražnik se je umaknil, 29. maja so se nastanili kakih 20 minut od Borovelj na nekem travniku,

kjer jih je znova napadlo sovražnikovo topništvo. Tudi naslednji dan so bili napadeni in zato so se kmalu umaknili v hrib. Drugega junija je bil poslan v mali Podljubelj k zdravniku Gerloviču, nato pa zaradi pojava malarije v bolnico v Ljubljano.

Po končanih bojih na Koroškem, je bil še več časa na Koroškem, nato pa je odšel s svojim polkom v Prekmurje, kjer je sodeloval pri upostavitvi telefonskih vodov v vseh krajih Prekmurja do odhoda v Maribor. 16. junija 1920 je prišel v Ljubljano, kjer jih je pozdravil komandant dravske divizije general Krsto Smiljanič, nato pa se je odpeljal na Jesenice in nato zopet v Podroščico, ter 20. junija v Borovlje. Teden za tem je prejel v Ljubljani odpustnico, to je po 18. mesecih, ki jih je prebil v raznih vojaških edincah, kot prostovoljec. Tako zaključuje svoje spomine pok. Albin Čop, brat našega znanega planinca Jožeta Čopa, ki je bil prav tako prostovoljec za našo severno mejo v letih 1918/19, v bojih za kraje, za katere smo bili vedno prepričani, da pripadajo naši domovini.

Kar lepo število je bilo v tistih težkih časih prostovoljcev z Jesenic in okolice, ter Gornjesavske doline. Lahko bi bilo napisanega kaj več s tega burnega obdobja po prvi svetovni vojni. Mnogi so se vračali domov z raznih front utrujeni in naveličani vojne, a niso oklevali, ko jih je domovina klicala na pomoč. Prav bi bilo, če bi se uresničila zamisel, da se v Podkorenu, kjer se je formirala Šefmanova četa in na železniški postaji na Jesenicah, kjer je bila ustanovljena prva prostovoljna edinica, vzdajata spominski plošči, ki bosta našim poznim rodovom pričali o onih burnih časih.

s. š.

Načrtno raziskovanje delavskega gibanja na Gorenjski

V sredo, 17. maja, je bil na Jesenicah, v organizaciji medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko, razgovor o organizaciji in drugih vprašanjih raziskovanja zgodovine ZKS in delavskega gibanja ter NOB na Jesenicah oziroma Gorenjskem. Razgovora, ki ga je vodil Polde Kejžar, sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko, se je poleg predstavnikov občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij, predstavnikov Železarne in gorenjskih muzejev, udeležila tudi predsednica komisije za raziskovanje zgodovine ZKS pri CK ZKS Lidijsa Šentjurs. Poleg navedenih vprašanj so govorili o specializaciji muzejske dejavnosti na Gorenjskem s posebnim poudarkom o organizaciji raziskovanja zgodovine delavskega gibanja na Gorenjskem med obema vojnoma. Lidijsa Šentjurs si je v spremstvu pred tem ogledala tehnični muzej Železarne z oddelkom delavskega gibanja in NOB. Na razgovoru je bilo izobliskovanih nekaj stališč, ki jih v nadaljevanju povzemamo iz zapisnika.

Čeprav problematika raziskovanja delavskega gibanja

na Gorenjski, je bilo raziskovanje delavskega gibanja na Gorenjskem med obema vojnoma. Lidijsa Šentjurs si je v spremstvu pred tem ogledala tehnični muzej Železarne z oddelkom delavskega gibanja in NOB. Na razgovoru je bilo izobliskovanih nekaj stališč, ki jih v nadaljevanju povzemamo iz zapisnika.

STO DNI V ŠPANiji

POLDE ULAGA

(nadaljevanje)

Da so bili nastanjeni Inx-turistovi gostje v glavni sezoni, ko je bilo dnevno po tisoč gostov brez postelj in so se morali vračati, v 12 hotelih v razdalji nad 60 km, je bil tudi problem zase. Kajti obiskovati goste v taki razdalji, jih tolažiti, obljubljeni pre-mestitev v rezerviran in vplačan hotel, je zahtevalo delo dan in noč.

Neprijetnosti je bilo še in še. Gostje so se pritoževali zaradi slabe hrane, zaradi nečistoče v jedilnicah, zaradi slabe postrežbe, ker skupini posteljnega perila niso menjali itd. Vse pritožbe so na-

letele na gluha ušesa. Obljubili so vse, uresničili pa ničesar.

Omenim naj še, kako so mi jo Španci zagodli, ker nisem delal reklame za bikoborbe. Natisnili so lepak, na katerem je bilo natisnjeno poleg torerovega imena tudi moje ime. Poleg tega lepaka sem dobil oprostilno pismo in vabilo za vstop na častno tribuno, kot predstavnik jugoslovanskih gostov. Takrat sem bil pod silo razmer drugič na bikoborbi, in sem svoje mnjenje o sadističnem mučenju živali le še okrepil.

Še in še bi lahko našteval zanimivosti, ki sem jih doži-

vel tako s strani Špancev, kakor s strani gostov, od katerih so bili nekateri zelo, zelo zahtevni. Omenim naj samo še to, da sem prejel tudi grozilna pisma, ki sem jih v dokaz za neurejenost takoj posredoval španski agenciji Missan. Agencija Inx-turist na Jesenicah pa je ob povratku gostov prejela številne pritožbe.

Stodnevno bivanje v Palmi de Mallorca pa sem izkoristil tudi za spoznavanje tamošnjega življenja in tamošnjih običajev. Sole npr. so vse privatne. Otroške vrtce vodijo nune, obvezne šole pa v glavnem duhovniki-jezuisti.

Obvezna šola traja štiri leta. Po dokončani obvezni šoli se odločijo učenci za razne strokovne ali poklicne šole, predvsem gostinske in trgovske smeri. Tudi to šolanje traja štiri leta in tudi v teh šolah učijo splošne predmete v glavnem duhovniki. Gimnazij naše vrste v Španiji ni. So pa visoke šole, ki so mednarodnega sistema in v večini tudi privatne.

Minimalna plača je v Španiji 4.800,— Pts, tj. blizu 10.000,— din. Poklicni delavci, kakor natakariji, trgovski pomočniki, šoferji itd. zaslužijo mesečno od 7.000,— do 8.000,— Pts. Učitelji od 10.000,— do 15.000,— Pts, profesorji in inženirji pa od 20.000,— do 25.000,— Pts. Plače z visoko izobrazbo so torej znatno višje kot pri nas. Plača generala Franka je bila 36.000,— Pts, za odlikovanja pa ima dodatkov 14.000,— Pts, tako da je skupna mesečna plača 50.000,— Pts.

Vsi zaposleni so obvezno zavarovani, nimajo pa odgovodnega roka, marveč jih lahko čez noč odpuste.

Posebno doživetje je ogled poročnega ceremoniala. Ko pride poročni par v cerkev, ljudje ploskajo kot pri nas na kaki prireditvi. Med samim poročnim obredom skacejo fotografi okrog oltarja in tudi po oltarju, kot pri nas na kaki proslavi. Po poroki stopita ženina in nevesta na poseben prostor nad oltarjem, ljudje pa ploskajo in ju obmetavajo z rižem.

Nasprotno poroki pa je obredni pogreb. Pokopališča ni videti nikjer in tudi nobene-ga pogreba. Ko sem se le pozanimal za pokopališče, sem zvedel, da je to skrito v gozdu. Odpeljal sem se s taksijem. Pokopališče je skromno, brez razkošnih spomenikov in ob pogrebu ni ceremonij. Grobovi so podobni grobovom naših vojaških pokopališč. In pogreb sam? Zvečer ob po 24. uri je pogrebna maša, po maši pa odpo-

ko je bilo dnevno po tisoč gostov brez postelj in so se morali vračati, v 12 hotelih v razdalji nad 60 km, je bil tudi problem zase. Kajti obiskovati goste v taki razdalji, jih tolažiti, obljubljeni pre-mestitev v rezerviran in vplačan hotel, je zahtevalo delo dan in noč.

giban- rejskem

so na področje kulturno zgodovinske dejavnosti oziroma okvir dejavnosti kulturnih skupnosti in muzejev, med drugim njenega posebnega pomena, predvsem v pogledu vzgoje idejne zavesti, ter vprašanju posvetiti posebno pozornost zlasti ZZB NO ZKS pa tudi sindikati in OL. Z ozirom na razmere obema vojnoma, naj bi raziskovalna dejavnost tega gibanja osredotočila Jesenice, ob sodelovanju vseh področnih muzejev in strokovnjakov, ki bi strokovno raziskovalno dejavnost s svojih območjih pomagali pri uresničevanju tega raziskovalnega projekta. Projekt organizacije raziskovalnega dela bo pripravil tehnični muzej Železarne. Pri tem mu bodo pomagali: komisija za raziskovanje zgodovine ZKS pri CK ZKAS in Inštitut za zgodovino delavskega gibanja Slovenije, predvsem v pogledu izdelave metodologije, nadalje občinsko vlogo ZKS in ZZB NOV. Jesti ter Gorenjski muzej kot konsultanti raziskovalnega programa v celoti in organizatorji dela na svojih območjih.

ljepokojnika na pokopališču ga pokopljejo brez vov, petja ali celo godbe. Način se takoj ločijo od tuov, ker so skromno oblečeni. Med njimi je mnogo otrov, ki se preživljajo na istem način kot pri nas. Ob sobi pridejo tudi na plažo in počivajo kar oblečeni v vov.

brezposlenosti, jezi in tuje, se je bližal prihodnje skupine, s katero se je vrnil v domovino. Kako gačni so postali Španci po sezoni, ko je bilo dovolj prostora v hotelih. To je bil, ker so slutili, da in Inxuristove goste za krat v Palmi. Zopet so bili goslovani dobri in spoštani gostje...

po povratku sem moral še eteti službeno v Barceloni. Bil sem sicer tam, vendar se si v nekaj urah ni mogel ogledati.

el je dan povratka, ki je za mene eden najlepših mojem življenju. V Španiji, ali bolje rečeno v

Projekt prve faze te dejavnosti, ki zajema organizacijo, nosilce in oblike dela ter načine reševanja tehničnih in finančnih vprašanj, bo tehnični muzej Železarne predložil v obravnavo samoupravnim organom Železarne. Kulturni skupnosti občine Jesenice in svetlu gorenjskih občin, do konca septembra letos. Ker tehnični muzej železarne nima materialnih in kadrovskih možnosti v celoti prevzeti te naloge, bo v soglasju s samoupravnimi organi Železarne še v tem letu zaposlil kustosa — zgodovinarja. Seveda pa bo potrebno financiranje te dejavnosti dolgoročno urediti na podlagi dokončnega projekta in dinamike raziskovanja med občinsko skupščino Jesenice, kulturno skupnostjo Jesenice in Železarno. Za sodelovanje z ostalimi kulturnimi skupnostmi in muzeji na Gorenjskem, bodo skrbeli svet gorenjskih občin in družbenopolitične organizacije na Gorenjskem.

Uresničitev te zelo obsežne in odgovorne naloge pa seveda zahteva, da se pri tehničnem muzeju oblikuje poseben organ strokovnjakov in poznavalcev te problematike z Jesenic in širšega območja. Za uresničitev tega je prevzel pobudo komite občinske konference ZKS Jesenice, da skupaj z občinskim vodstvom ZZB NOV in samoupravnimi organi Železarne oblikuje to delovno telo. Na razgovoru so bili mnenja, da bi v prvi fazi dela morali največjo pozornost posvetiti strokovni verifikaciji že doslej zbrane gradiva ter zbiranju in obdelavi še neznanega materiala. Sem sodi predvsem zbiranje dokumentacije in spominov še živečih sindikalnih in drugih političnih delavcev. Seveda bo kasneje mogoče vso to gradivo urediti in javnosti pokazati v obliki stalne razstave.

Palmi na otoku Mallorca sem bil sto dni. Mnogo sem videl, mnogo spoznal in mnogo delal. Nisem pa bil v svojem življenju še nikdar tako psovani in zmerjan kot v Španiji. Kot predstavnik Inxurista v Palmi sem storil toliko, da je Inxurist prekinil sodelovanje s tamošnjo agencijo in se odločil za nudenje dopusta na Costa Bravi v bližini Barcelone v Španiji.

Prispevek o bivanju in delovanju v Španiji naj zaključim z besedami »Povsod je lepo, a doma je najlepše.«

(Se nadaljuje)

**Dopisujte
v
Železarja**

Včasih je v hribih pokalo kakor na fronti, ker se je vsak strel v odmevih podesetoril. V takih dneh je bila vsa obupana, pred očmi se ji je pojavljalo Francovo truplo, podobno truplom, ki so ležala nekoč pred pokopališkim zidom. Ko je potem ponoči potrkalo, jo je sprva zmrazilo, kakor da bo doživela nekaj podobnega, kakor tista nesrečna vojakova nevesta iz stare pripovedke.

Tudi tisti vojak je svoji ljubi prisegel, da se bo vrnil v vsakemu primeru iz vojne k njej, če mu bo ostala zvesta. In neko noč, ko je vojna minila in so se že vsi drugi vrnili, ne da bi kaj vedeli o njenem ljubem, je potrkalo na njeno okno. S strahom je odprla in se skoro zgrudila, iznenadena, ker je zagledala ljubega. Toda njegove roke so jo prestregle in jo dvignile k sebi na konja, ki ju je bliskovito ponesel v noč, tako bliskovito, da ni utegnila niti vprašati. Samo on je vso pot govoril, da jo pelje na svoj dom. Kmalu bosta tam, ker nosi konja mesečina bolj jadrno, kakor letijo ptice. In res se je pred njima kmalu zabelil nekakšen zid. Sele ko sta ga s konjem preskočila, je opazila grobove, konj pa je že kot vkpan obstal pred odprtim grobom, v katerega je zdrsnil njen ljub in hotel potegniti še njo za seboj, a je v poslednjem trenutku zbrala še toliko moči, da se mu je iztrgala. In ko se je vrnila domov, je nihče več ni poznal, pa tudi ona ne nikogar, tako dolgo je bila zdoma...

In ta pravljica ji je kakor včasih dekletcu, kadar jo ji je pripovedoval stric Breginc, pognala srh v kosti, da se je šele potem, ko je odprla in zagledala Franca, nasmehnila sama sebi in si rekla, kako je mogoče, da jo po vsem, kar je v teh letih videla in doživela, še more zgroziti taka pripovedka iz otroških let. Potem pa je rekla:

— Tako sem se te dni bala zate, Franc! On pa:
— Kako dišijo trave! Človeka bolijo roke, ker ne more prijeti za koso in mora namesto kose imeti v rokah še vedno to nesrečno puško.
— Da, včasih je bil junij tako lep, — je vzdihnila.
— Ali ni tudi sedaj? — jo je objel.
— Ne, raje bi videla, da bi bila jesen. Tako pa dan komaj ugasne, pa se že čez nekaj ur zopet prižge.

Pa je prišla tudi jesen. Zakrvavel je oktober. Angleži in Francozi so prišli v pomoč Italijanom in okrepili njihovo razbito vojsko. Topovi na Pavi so oznanili napad, čeprav bi jim ne bilo treba nikogar napasti, ker so se slovenski, bosanski in hrvaški vojaki uprli, skoro vsi drugi pa so se jim pridružili.

— Avstrije ni več! Ne bomo se več vojskovali! Hočemo svobodo! Hočemo svojo narodno državo! O kakšna radost! Kakor da se je oktober spremenil v pomlad!

Francu se ni bilo treba več skrivati v gorah. Tudi drugi so se vrnili. Toda uniform še niso slekli. Vstopili so v narodno stražo.

»Kako srečen je bil Žefek, ko je lahko objel očeta!« vzdihne ob tem spominu.

Toda že so se zbirali novi oblaki. Gorico so zasedli Italijani. In Trst so zasedli. Potem so se začeli razlivati navzgor v doline in lesti v hribe. Bližali so se celo Ljubljani.

— Kaj to pomeni? — so se spogledovali ljudje.
— Tu je slovenska zemlja! Umakniti se bodo morali, — je trdil učitelj.

Italijani pa so razorožili narodno stražo.

— Ne upirajte se, ljudje! Italijanska zasedba je samo začasna, — je pridigal župnik in zatrjeval, da govori resnico, tako, kakor je zvedel od merodajnih ljudi.

Tudi Franc je verjel, da bo tako.

— Ameriški predsednik Wilson je vendar zagotovil vsem narodom bivšega cesarstva pravico do samoodločbe, — je zavračal mišljenje Federlove, ki

sta jo obiskala, da bi se ji zahvalila za njeno dobroto med vojno, in ki je v pogovoru o najnovejših dogodkih trdila, da ljudstvo ne more pričakovati svobode od buržoazije in verjeti v demokracijo držav, ki zaslužujejo skoro ves svet.

Federlove ni razumela, pa tudi Franca ne, ki včasih pred vojno ni govoril o stvareh, o politiki, kakor je tako govorjenje imenoval.

— Federlova veliko ve. Vidi se, da je živela v svetu, — ji je govoril po takratnem obisku, vseeno pa ji ni hotel dati prav in je rekel, da gleda na prihodnost prečno.

In vendar se Federlova ni motila. Črni oblaki so se z Italijani zbirali nad deželo in njeno, Francovo in Žefkovo srečo. Federlova je imela prav, ko je rekla, da smo Slovenci v očeh zahodnjakov samo drobiž, s katerim so zavezniške sile plačale izdajstvo italijanske vlade do bivših italijanskih zaveznikov Avstro-Ogrske in Nemčije in italijansko udeležbo v vojni na antantni strani.

— Zares smo samo drobiž, — je že konec poletja postal črnogled tudi Franc. In ko so naslednjo jesen londonski judeževi srebreniki v Rapallu križali Slovence in ko si je ameriški predsednik Wilson umil nad to obsodbo roke kakor nad Kristusom Poncij Pilat, je nad vse leglo nekaj težkega.

— Tle Lahi nam ne prinašajo nič dobrega, saj še megla z juga ni dobra.

— Tale megla z juga me vedno bolj duši.

Tako so govorili ljudje o nekakšnih fašistih, ki so začeli v Trstu strahovati Slovence in delavce. V šentjakobskem predelu mesta so se jim delavci postavili po robu. Skoro ves teden so divjali po ulični boji. Baje je fašistom že pohajala sapa in bi jih delavci potolkli, pa je fašiste rešila vojska. Cela brigada jim je prihitela na pomoč in razbila delavske barikade in zakope s topovskimi granatami, kar je vtilo fašistom novega poguma, da so napadli in zažgali delavski dom v Trstu.

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

Tudi v Puli so se pojavili in napadli prostore italijanskega delavskega lista »Il proletario«.

Dogajalo se je, kar je napovedovala Federlova, ki je trdila, da zavedni italijanski delavci niso sovražniki Slovencev, marveč samo italijansko meščanstvo, zaslepljeno od zmage, za katero imajo sami bore malo zaslug.

Toda novic o nasilju fašistov še ni bilo konec. Sredi oktobra so zopet divjali v Trstu in požgali sedež delavskih listov, italijanskega »In lavoratore« in slovenskega lista »Delo«.

In vsi ti dogodki so se zgodili še pred podpisom pogodbe o novih mejah v Rapallu.

Februarja sta bili uredništvi »Dela« in »Il lavoratore« zopet cilj fašističnega divjanja. Potem so začeli fašisti s svojimi skvadrami, kakor so imenovali te tolpe, napadati in zganjati krvavo nasilje nad slovenskimi in hrvaškimi kraji. Oblast jih ni ovirala in ni zaščitila varnosti novih državljanov.

— In to naj bo režim iskrenega prijateljstva in prijateljskih odnosov s sosedno državo?

Tako so se spraševali ljudje in upali, da se bo vlada kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev zavzela zanje in zahtevala od italijanske vlade, naj napravi nasilju nad Slovenci in Hrvati, ki so proti svoji volji in želji prišli z rapalsko pogodbo pod Italijo, konec ali pa bo kraljevina SHS preklicala sporazum in s svojo vojsko zaščitila varnost in pravice svojih sonarodnjakov.

Toda nič takega se ni zgodilo. Drhal, ki je zgajala nasilje nad Slovenci in Hrvati, je divjala naprej in prebivalci so se ji morali postaviti sami po robu. Tako so prebivalci nekih, do tedaj za kobaški del Primorske neznanih Krnic, sprejeli fašistične skvadre z orožjem, potem pa še vojaški oddelek, ki je prišel fašistom na pomoč, in jih zapodili v beg. Istrski rudarji iz Raše so dvajest dni odbijali fašistične in vojaške napade. Šele oddelki oklopnjakov so zlomili rudarski odpor in vdrli na njihovo ozemlje.

Novice iz jeseniške občine

V preteklem in tem tednu so tudi v naši občini kot v ostalih gorenjskih občinah potekale razprave o programu dolgoročnega razvoja regije. Predlog je na zahtevo Sveta gorenjskih občin pripravil Institut za raziskave in študije v Ljubljani. Predlog so pred kratkim poslali vsem gorenjskim občinam, kjer so organizirali razprave po posameznih področjih. Tako so se zbrali predstavniki delovnih organizacij, strokovnjaki in predstavniki družbeno političnih organizacij in razpravljali o predlogu razvoja prometa, stanovanjske in komunalne

dejavnosti, gostinstva in turizma, trgovine, gradbeništva, obrti in industrije, socialnega varstva in zdravstva, šolstva in izobraževanja ter kulturne in telesno kulturne dejavnosti. Na vseh razpravah imajo navzoči nekaj pripomb, saj želijo, da bi bil program nadaljnjega razvoja kar najboljše postavljen. Predvidoma bodo po končanih razpravah v posameznih občinah še skupne razprave v okviru Gorenjske regije.

Predvidoma danes, v petek bo v Valjevo odpotovala delegacija občine Jesenice, ki bo

s tem vrnila obisk predstavnikom Valjeva. Predstavnike naše občine so povabili ob priložnosti prireditve, ki jih imajo v tem času vsako leto v Valjevu in da bi nadaljevali razgovore o sodelovanju. Kot je znano je bilo v času zadnje vojne precej Jeseničanov izseljenih v Srbijo, od tega večina v Valjevo in okolico. Da bi stiki prebivalcev, vzpostavljeni že v času vojne ostali živi še naprej, je želja obeh mest po pobratenju. Predvidoma bodo našo delegacijo sestavljali: podpredsednik Skupščine občine France Božič, predsednik občinskega odbora ZZB NOV Franc Konobelj-Slovenko, predsednica občinske konference SZDL Mara Talar, predsednik Občinskega sindikalnega sveta Stefan Rodi in sekretar Občinske konference ZK Ing. Stefan Nemec.

Sklad stanovanjskih hiš, s katerim upravlja Stanovanjsko podjetje Jesenice obsega 3384 stanovanja, 32 garaž in 56 poslovnih prostorov v skupni površini okroglo 167.600 m² in v vrednosti 152.900.000 dinarjev.

V letu 1971, kot piše v poslovnem poročilu stanovanjskega podjetja Jesenice, je bilo v naši občini dograjenih vsega 40 stanovanj, in sicer v Kranjski gori 7, na Plavžu na Jesenicah 14, ter na Tomšičevi cesti 19 stanovanj. S preureditvijo sta bili pridobljeni še dve stanovanji, treba pa je vedeti, da je bilo istočasno iz sklada izvzetih 18 stanovanj. Ob tako majhnem prirastku stanovanj ni čudno, če je čutil občutno pomanjkanje stanovanj in zahtevo, da bi morali z večjim prispevkom v nekaj letih pospešiti gradnjo, pozneje pa graditi enakomerno z naraščanjem števila prebivalcev.

Akcija RK za zbiranje oblačil, obutve, posteljnine in postelj prejšnji četrtek je tudi v naši občini uspela. Skupno smo zbrali 2350 kg predvsem oblačil in obutve. Najbolj prizadevni so bili vsekakor občani v Zirovnici ter na Javorniku — Koroški Beli. Istočasno je bila zaključena tudi akcija pionirjev ob tednu RK, ko so z nabiralniki zbirali denar. Akcije so se udeležili le učenci osnovnih šol Prežihov Voranc (zbrali 3711,— novih dinarjev), osnovne šole Kranjska gora (2222,—), osnovne šole Kor. Bela (935,—) in osnovne šole Tone Čufar (589,— dinarjev). Skupno je bilo tako zbrano 7457,— novih dinarjev. Od tega je šolam ostalo 70 % denarja, ki ga morajo nameniti za izlete socialno šibkih otrok, 30 % pa je bilo porazdeljeno za plačilo značk in drugega propagandnega gradiva.

Dom na Mežakliji bo zopet odprt

S prvim junijem bo počitniški dom na Mežakliji spet sprejel goste. Osebe počitniškega doma na Mežakliji se bo potrudilo, da bodo gostje zadovoljni. Iz počitniškega doma na Mežakliji so nam sporočili, da bo tudi v prihodnje možno organizirati razne proslave, skuptnske obiske, možne pa so tudi druge oblike razvedrila. Zlasti so vabljeni naši sodelavci ter upokoјenci

in njihovi svojci, ki bodo skrbno postreženi z jedili, pijačo in vsem ostalim. Cena dnevnemu penzionu je 52 din, regresirana cena pa 40 din. Pri petčlanski družini bo imel peti član družine 50 % popusta kot je bilo že v lanskem letu. Vse potrebne informacije lahko dobite tudi po telefonu — telefon Gozdno gospodarstvo Bled — enota Mežaklija.

Novice iz radovljiške občine

Na seji obeh zborov občinske skupščine preteklo sredo, so odborniki obravnavali vrsto pomembnih vprašanj, med katerimi tudi ostavko dosedanjega in postavitev novega prisilnega upravitelja podjetja Transport Radovljica; položaj obrata Žito v Lescah po nedavni ustavitvi dela; priprave za ustanovitev oddelkov gimnazije in srednje ekonomske šole in drugo. Skupščina je sprejela sklep o podelitvi občinskega priznanja kolektivoma Verige iz Lesc in Sukna iz Zapuž.

V noči od 13. na 14. maj, je štab partizanskega odreda iz Radovljice organiziral v sodelovanju z obmejnimi enotami in garnizijo Boh. Bela, zelo uspelo mobilizacijsko in taktično vajo. Sodelovala so tudi letala ALC iz Lesc in ekipe civilne zaščite tovarne Elan iz Begunj in Sukna iz Zapuž.

Štafeto mladosti s pozdravi jugoslovanske mladine predsedniku Titu za 80. rojstni dan so v Radovljici sprejeli 17. maja. Istočasno je prispela tudi triglavska štafeta in štafeta z Jalovca. Na svečanosti, ki se jo je udeležilo blizu 1000 mladih, je govoril predsednik občinske konference ZM Drago Rozman, nakar je sledil bogat kulturni program.

Drevi ob 20. uri bo v kazini na Bledu zaključna prireditev v počastitev meseca mladosti, ki jo organizira občinska konferenca ZM. Od 16 prijavljenih ekip bo v oddaji »Mladina pred mikrofonom« odgovarjalo na vprašanje o 80-letnem življenjskem jubileju tovariša Tita 8 izbranih ekip, od teh dve iz mladinske organizacije garnizije JLA iz Radovljice in Bohinjske Bele. Vsi tekmovalci bodo prejeli praktična darila, ki jih bodo dale delovne organizacije.

Prejšnji teden je bila prva seja novo izvoljene krajevne konference SZDL mesta Radovljice, ki šteje 34 članov. Sprejeli so kratkoročni program dela, ki med drugim predvideva poživitev aktivnosti vseh organizacij in društev v mestu ter izvolili predsednika in 9-članski izvršni odbor.

Danes popoldne bo posvet predstavnikov krajevnih organizacij SZDL občine Radovljica. Le-ti so bili domala vsi izvoljeni na letošnjih volilnih konferencah. Pogovarjali se bodo o organiziranosti in oblikah dela KO SZDL ter o uresničevanju sklepov 7. seje obč. konference SZDL. V kratkem bo občinska konferenca pripravila tudi seminar za vse novo izvoljene predseidnike SZDL.

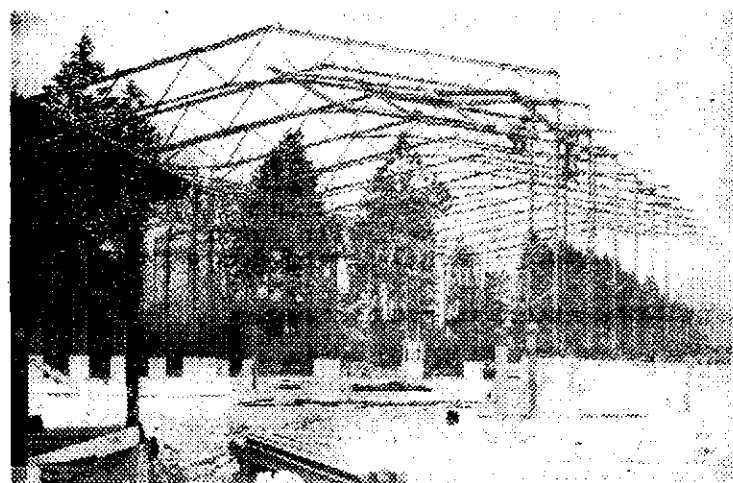
Tovarna Vezenine z Bleda, je v petek 19. maja, v sodelovanju s slovenskim narodnim gledališčem iz Ljubljane, pripravila v festivalni dvorani modno revijo. Številnim predstavnikom trgovskih podjetij iz vse Slovenije so prikazali nad 70 modelov za jesen in zimo.

Kovček s približno 2000 din vrednosti oblek in ostalih osebnih predmetov, last holandske turistke Theodore Tissen, je neznani tat ukradel izpred samega vhoda v hotel Jelovica. Primeri drznih tatvin med sezono na Bledu niso nobena redkost.

Pod pokroviteljstvom občinskega sindikalnega sveta se je začelo v ponedeljek, 22. maja, občinsko sindikalno prvenstvo v kegljanju. Na svojem dvosteznem kegljišču je tekmovalje, ki se ga udeležuje 78 članskih ekip, pripravil blejski kegljaški klub.

Ugledni radovljiški meščan, 86-letni Franc Perc, bivši pekovski mojster in njegova žena 87-letna Marija, sta v soboto 20. maja, slavila visok življenjski jubilej — biserno poroko. Slavnostni obred ob njuni 60-letnici skupnega življenja, je opravil ob navzočnosti nad petdeset sorodnikov, predstavnikov organizacij in društev v poročni sobi, predsednik Stanko Kajdič.

Delavska univerza prireja danes zvečer, v dvorani graščine, koncert skladb za violino in kitaro ob otvoritvi razstave del mojstra umetnega kovaštva Joža Bertonclicja iz Kroke. Izvajalca koncerta bosta violinist Tomaž Lorenz in kitarist Primož Soban.

Na Plavškem travniku je zadnjih štirinajst dni zrasla tale hala iz naših hladno oblikovanih profilov. Postavili so jo delavci Kovinoservisa za podjetje Kovinar. Pri Kovinarju bodo namreč v njej naredili nov proizvodni obrat za armirane betonske mreže, sedanjo zgradbo, ki so jo uporabljali v te namene, pa bodo porabili za vzdrževanje strojev in naprav

Občni zbor jeseniških upokoјencev

Društvo upokoјencev na Jesenicah, ki šteje blizu 1400 članov, v pretežni večini bivših železarjev, je imelo minuli četrtek, svoj redni občni zbor. Če je bila zadnje čase na Jesenicah pred občnim zborom kakega društva razgibana predvolilna dejavnost, je bila tokrat med upokoјenci. Za sam občni zbor je vladalo toliko zanimanje, da so morali mnogi domov, ker v domu ni bilo več prostora.

Kljub pričakovanemu trenju, pa je potekal občni zbor v tovariškem vzdušju. Res je bila poleg društvene kandidatne liste predložena še ena lista. Kandidacijska komisija pa je zadevo rešila salomonsko. Iz obeh list je sestavila enotno in povišala število odbornikov od 11 na 15 članov.

Predložena lista je bila potrjena in tudi javno izglasovana.

Poročila predsednika, tajnika in blagajnika so bila izčrpna, razprava spodbudna za boljše pogoje upokoјencev. Iznešenih je bilo mnogo predlogov, ki jih bo bodoči odbor preučil in tudi skušal izvesti. Dosedanjega predsednika Tina Lukana, ki je dal zaradi bolezni ostavko na položaj, so z ozirom na velike zasluge, ki jih ima za društvo, izvolili za častnega člana društva. Predsedniku Titu so ob njegovi 80-letnici poslali čestitke v imenu jeseniških upokoјencev.

O konstituenti novega odbora, ki je bila včeraj 25. 5. bomo še poročali.

Stalež članstva AMD še ni dosežen

Avto-moto društvo na Jesenicah s številom članstva še ni zadovoljno. Blizu 300 lanskeletnih članov še vedno ni poravnalo članarine za tekoče leto. Le-tem je poslalo društvo pismena vabila s primerno vsebino in pričakuje, da bodo obveznost do društva uredili; v kolikor ne, jih bo poverjenik društva osebno obiskal in jih skušal prepričati za obnove članstva v Avto-moto zvezi Jugoslavije. Avto-moto društvo na Jesenicah pričakuje od vseh dosedanjih članov poravnano članarine in ponoven vstop v avto-moto zvezo, ki tvori enotno jugoslovansko organizacijo z nalogo, da izkazuje praktično pomoč avtomobilistom in motociklistom.

Kramljanje z bralci

K slikam objavljenim v četrti številki MZ — vestnika v dokumentacijski rubriki, nismo dobili še nobenih pojasnil. Po razgovoru z nekaterimi bralci ugotavljamo, da je vzrok za to predvsem v slabo vidni sliki v glasilu. S tem razlogom se lahko strinjamo saj so slike res slabe in se komaj da iz njih razvideti kaj bistvenega, zlasti je to težko pri spoznavanju obrazov.

Veliko bralcev pa se je zanimalo za sliko starih Jesenic objavljeno v tretji številki MZ-vestnika. Nekateri so bili mnenja, da ta predel Jesenic ne sodi tja, kot smo opisali, pač pa so mnenja, da je to nekje na Plavžu in ne v današnjem centru Jesenic. Povsem se strinjamo, da je iz teh nekaj hiš in ravnega jeseniškega polja težko spoznati lokacijo, zlasti še ob velikih spremembah, ki so nastale v 20. stoletju.

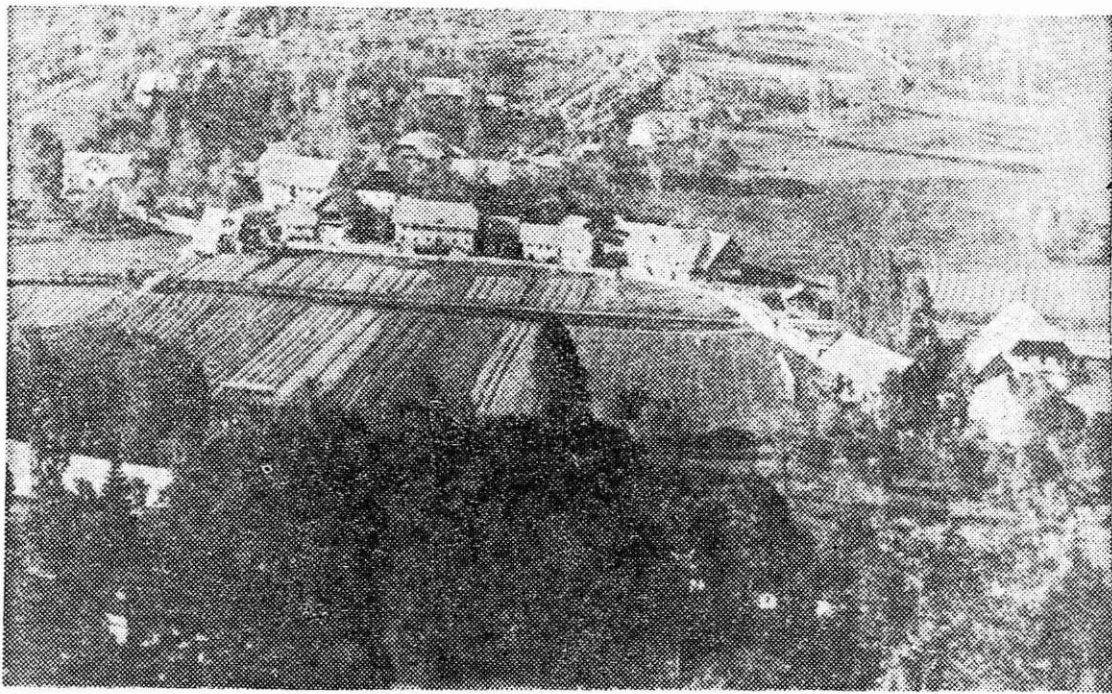
Za boljšo predstavbo bomo na željo bralcev sliko ponovno objavili in temeljiteje dokumentirali našo prvotno trditev. Če začnemo iz desne strani slike vidimo tri večja poslopja, katerih dandanes ni več in to verjetno bralce najbolj moti. Te hiše so stale na ozemlju prvotne Stare Save, ki jo je ločila od Jesenic železniška proga s cestnim križiščem. Te tri hiše, to je stara Papeževa, Višnarjeva — Šrangarjeva in Ferjanova, motijo bralce predvsem zato, ker so okoli njih polja. Če pa to gledamo danes pa na tem področju točno stoji tovarno skladišče železniške postaje Jesenice z železniškimi tiri prek njive za Papeževo hišo skoraj do podnožja Mesarjevega travnika, kjer bi lahko danes iskali Mesarjevo in Tancarjevo hišo oziroma restavracijo Triglav. Zgradbe v pobočju Merce in sam relief pa se v določeni meri ni bistveno spremenil s sliko še izpred druge svetovne vojne, ko stavbe še niso bile bombardirane. Za starejše bralce to sicer ne bi smel biti problem, težje pa si predočijo sliko mlajši Jeseničani, ki tega predela mesta Jesenic pred bombardiranjem 1. marca 1945 niso poznali. Tudi če pogledamo Mesarjev travnik odnosno travnato pobočje na desni strani slike, lahko ugotovimo, da kaj podobnega nekje na Plavžu ne moremo zaslediti. Ravno polje pred hišami v vrsti ob star: cesarsko kraljevi deželni cesti pa naj bralci gledajo danes kot železniško postajo z vsem tirnim omrežjem od starega nadvoza pri Šraju navzdol. Upamo, da bo s tem pojasnilom ta slika bolj jasna.

Na sliki je skupina partizanov in partizank slikana nekje na Primorskem. Po nekaterih virih so to borci rekonvalescenti IX. korpusa. Ni pa to potrjeno. Prosimo bralce, predvsem borce NOV, da nam sporočijo, če kaj vedo o sliki, kje je bila posneta in kdaj ter eventualna imena posameznikov, če jih bodo prepoznali.

Muzejsko — zgodovinski vestnik

5 MAJ

Center Jesenic nekoč ...

Kako stare so pravzaprav Jesenice

4. nadaljevanje

V dosedanjih nadaljevanjih tega sestavka smo skušali na podlagi raznih najdb najdenih v naši dolini in bližnji okolici dokazati navzočnost človeka oziroma prvotnih prebivalcev v naših krajih od vsega začetka do konca rimske dobe. Priznati

moramo, da naša dolina po dosedaj odkritih najdbah o prvotnem človeku ni najbolj bogata. S tem pa še ni rečeno, da se na ožjem Gorenjskem in v gornjesavski dolini življenje in razvoj človeka ni razvijalo tako kot v ostalih predelih današnje Slovenije. Prej bi lahko rekli, da je krivda v tem, ker ti predeli do danes žal niso bili načrtno raziskani, tako recimo kot Bled z okolico in bohinjska kotlina.

Da se naslanjamo zgolj na stvarne dokaze o bivanju človeka v naši dolini, je vzrok v tem, ker nimamo pisanih virov, ki bi nam to osvetlili in nam nudili sliko o življenju takratnega človeka.

Ce izhajamo iz tega, da zgodovinarji delijo zgodovino človeštva v prazgodovino in zgodovino in postavljajo začetek zgodovine v čas, ko se je človek posluževal prvih pisanih besed, moramo žal priznati, da se je v naših krajih pričela zgodovina človeštva šele začetkom naše ere odnosno s prihodom Rimljanov v te alpske predele, kajti šele Rimljani so prinesli s seboj prvo pisavo.

Ne sme nas presenečati dejstvo, da je trajalo skoraj štiri tisočletja, preden je pisana beseda iz starega Egipta prišla v naše kraje. Umetnost pisanja, ki se je širila iz arabskih držav preko Male Azije v Grčijo in preko Krete v južno Italijo, je prav zaradi takratne nerazvitosti in nemirnih časov tako počasi prodirala v Evropo. Z druge strani pa lahko zabeležimo, da pa se je po uveljavitvi v Evropi pisana beseda z razvojem človeštva znatno hitreje širila in v nekaterih pogledih kmalu prehitela južne dežele, ki so bile nosilke kulture v Evropi.

V času velikih preseljevanj narodov, ki so iz Azije prodirali v Evropo koncem tretjega stoletja, pa je v naših krajih po mnenju nekaterih zgodovinarjev zopet zavladala prazgodovina, kajti divja germanska plemena, ki so na bojnih pohodih preko Panonije in slovenskega ozemlja prodirala v sončno Italijo, so za nekaj stoletij preprečila razvoj civilizacije in uničala še tisto, kar je že bilo doseženega. Zato se ne smemo čuditi, če ni ostalo v naših krajih več bolj zgovornih dokazov o bivanju človeka v stalnih naselbinah na tem področju.

Po izkopaninah, ki so bile najdene na Slovenskem ozemlju iz tistih časov pa lahko sklepamo, (Nadalj. na 12 str.)

(Nadalj. z 11. str.)

da vplivi teh germanskih plemen na prvotno kulturo v naši deželi niso bili vidni, iz česar lahko sklepamo, da se ta plemena tukaj niso stalno naseljevala, pač pa so se po uspešnih bojih s plenom vračala nazaj v Panonsko nižavje.

V naših predelih je zelo očiten in najbolj množičen vpliv starih ilirskih plemen s halštatsko kulturo, veliko bolj kot je bila zavnavna latenska kultura, ki so jo prinesli s seboj Kelti, medtem ko je romanizmov odnosno ostankov romanskega prebivalstva v naših krajih komaj zaznavno. Na podlagi tega lahko sklepamo, da se je na našem ozemlju do prihoda Slovanov kljub vihravim časom v dolgih stoletjih ohranil ilirsko-keltski živelj, ki se je kasneje pomešal z doseljenimi Slovani.

V zadnji številki muzejskega vestnika smo navedli, da je bilo v naši dolini najdenih nekaj rimskih novcev — konkretno na Javorniku in na področju današnje Železarne. Ti novci so do danes edini dokaz o navzočnosti Rimljanov v tej dolini, to se pravi od Most proti Kranjski gori. Med drugim smo navedli tudi dejstvo, da so bili novci najdeni pri kopanju turbine za valjarno globoko pod zemljo. Takrat smo načeli vprašanje, kako so ti novci zašli tako globoko v zemeljsko plast. Nastaja res vprašanje o vzrokih za tako globoko najdbo. O tem sem razmišljal in iskal po starih virih odgovor, vendar ga za to ni. Vse pa kaže, da je tu v tem predelu prišlo do tako razgibane konfiguracije tal po vsej verjetnosti zaradi velike elementarne nesreče, bolj rečeno zemeljskega usoda, ki je bil tako močan, da je prekril z nekaj metrov visoko vso dolino od vnožja Mežaklje do podnožja Kalvarije in Telečnika. Dokazov zato seveda nimamo. Če pa izhajamo iz dejstev, da so delavci pri kopanju trase za železniško progo od železniške postaje skozi Hrenovico do tovarne naleteli globoko pod nasuto gornjo plastjo na humus in pod njim na savski gramoz je očitno, da stara Hrenovica ni obstajala od vsega začetka. Zakaj zelo zanimivo je opazovati prvotno ravno jeseniško polje, ki se je širilo od Hrenovice proti Plavžu in Hrušici, le-to je še danes idealno ravno z rahlim nagibom v smeri toka Save. Relief se je spremenil le tam, kjer so ga graditelji ceste oziroma železnice nasilno spremenili. Podobno ravno je bilo pred gradnjo belških valjarn tudi znano Belško ploje, kakor tudi okoliš današnjih Borovelj. Vse ta svet je bil oziroma je še prekrit z bolj ali manj debelo plastjo rodovitne zemlje pod njo pa se nahaja naplavljeni gramoz (savski). Dokaz za to je očitno, saj so pri vseh zemeljskih delih dosedaj odkrili debele plasti gramozu.

Nikjer na teh omenjenih poljih ne zapazimo nikakih skal ali apnenčastega peska. To pa ni slučaj za pas v naši dolini nekako od današnjega novega mostu čez Savo do znanega Markežovega grabna. Ta svet je kar na lepem gričevit in skalnat z izrazitim apnenčastim peskom brez primesi ilovnate zemlje in rdečega kamenja, ki ga vsebujejo Mirca, Telečnik in Kalvarija. Že v starih časih osvojeno ledinsko ime Groblje, po čemer se je imenovalo tudi naselje delavskih hišic v okolici novo zgrajene železarne, nam nazorno pove, kako je izgledal ta pas v naši dolini. Podobno je izgledala tudi stara Hrenovica, ki se je starejši bralci še spominjajo.

Vse to kar smo tukaj navedli nam da slutiti, da je močan zemeljski vsad (kdaj, tega seveda ne vemo) pridrsel iz pobočja Mežaklje in prekril prvotno jeseniško polje v spodnjem delu. To se sliši morda na prvi pogled dokaj neverjetno, časovno tudi nedokazano, toda če upoštevamo dejstvo, da so delavci pri kopanju trase za industrijski tir, kakor pri zemeljskih delih za gradnjo turbine naleteli na plast humusa in pod njo savskega gramozu je očitno, da je zgornja plast apnenčastega peska in velikih skal naknadno pridrsela od nekje.

Pisanih dokazov o takšni katastrofi v naši dolini seveda ni. Ni pa zaradi tega to izključeno, kajti nekaj podobnega se je zgodilo v Ziljski dolini, ko je ob priliki močnega potresa zdrsnila južna stran Dobrava v dolino in zasula pod seboj po navedbah zgodovinarjev celo nekaj vasi. Tudi ustno izročilo nam tega ni ohranilo, znano pa je, da so stari Jeseničani čisto govorili o nekakšnem jezeru v jeseniški dolini. To so seveda domneve, vendar pa je ustno izročilo včasih dokaj veran pokazatelj dogodkov iz preteklosti, ko se krajevne kronike še niso pisale. Strokovnjaki bi o tem lahko kaj več rekli, naš pa seveda zanima, kaj je ta zemeljski usad prekril v tej dolini, kajti povsem mogoče je, da je pred njim obstajalo na tem področju kakšno staro naselje ali vsaj kakšno bivališče samotarskega prebivalca.

Nadaljevanje sledi.

Koledar pomembnejših dogodkov za april

1. maja 1906 raztrosijo na Jesenicah in Savi letake o praznovanju 1. maja, praznika dela, ker se le-ta takrat še ni praznoval.

1. maja 1919 je bilo prvo svečano manifestativno praznovanje delavskega praznika na Jesenicah pred železniško postajo.

2. maja 1883 je izšel prvi zakon v Avstroogrski o obveznem šolanju otrok na ozemljih avstroogrške monarhije. Z zakonom je bil sprejet tudi ustrezeni učni program za ljudske šole.

3. maja 1905 odobri okrajni načelnik Detela gradnjo nove osnovne šole na Savi. Zanimivo pri tem je, da je bil to prvi uradni dopis napisan v slovenščini, ki ga je sprejela jeseniška občinska uprava.

4. maja 1919 je bila svečana otvoritev delavskega doma na Savi, ki ga je prevzela jeseniška Svoboda. Dramska sekcija je ob tej priliki uprizorila Kralja na Betajnovi.

4. maja 1945 dokončno kapitulira nemška posadka v begunjskih zaporih. Enote Kokrškega odreda so osvobodile iz zaporov 632 zapornikov. Posadka 63 gestapovcev in pomožnih policajev je bila s komandantom na čelu ujeta. Z zaplenjenim orožjem so oborožili novo formirani bataljon Kokrškega odreda, ki je bil sestavljen iz zapornikov.

5. maja 1945 je bil na Poljanah v gostilni pri Rozmanu pomemben sestanek predstavnikov delavske enotnosti in predstavnikov Železarne. Kot glavna točka dnevnega reda je bila prevzem Železarne od strani članov delavske enotnosti. To je bil prvi pomembni zgodovinski akt o prevzemu tovarna od zastopnikov narodnoosvobodilne vojske na Gorenjskem.

5. maja 1945 je bila v Ajdovščini sestavljena prva narodna vlada republike Slovenije. Za predsednika je bil izvoljen pokojni Boris Kidrič.

6. maja 1925 je bil v Münchenu odprt najzanimivejši tehniški muzej tistega časa. V njem hranijo veliko gradiva o razvoju našega železarstva.

6. maja 1941 je bil izdelan v Gradcu načrt za izselitev 260.000 Slovencev iz Štajerske, Koroške in Gorenjske. Kot ekspert RSHA referata IV. B 4 centrale v Berlinu je sodeloval na tem sestanku znani vojni zločinec Adolf Eichmann.

7. maja 1941 poroča Karl Luckman kot novo izvoljeni politični komisar občine Jesenice, da šteje jeseniška občina brez Koroške Bele 9042 prebivalcev in obsega skupaj 130 ha ozemlja.

8. maja 1945 se razvijejo v Kranjski gori boji med enotami narodnoosvobodilne vojske in umikajočimi se Nemci.

9. maja 1945 je bila osvobodjena Ljubljana, Skofja Loka in Kranj.

10. maja 1945 borci Jeseniško-bohinjskega odreda svečano vkorakajo na osvobodene Jesenice in organizirajo pred Titovim domom svečani miting. Vršilec dolžnosti političnega komisarja občine Jesenice inž. Kurt Hoffmann ob tej priliki preda oblast osvoboditeljem.

12. maja 1942 je bila na Jesenicah otvorjena nemška vojna radijska postaja s sedežem v hotelu Paar.

13. maja 1403 je briksenški škof Ulrik podelil Hermanu Esselu lastniku Javornika rudokope pod Bevdico in Bevsko planino, v trajno last in uporabo.

13. maja 1906 je bil v prostorih strokovnega delavskega društva na Savi javni shod delavcev, ki so ga sklicali socialdemokrati. Ob tej priliki je delavcem spregovoril prvak socialdemokratske stranke Vlasto Kopač iz Ljubljane.

14. maja 1889 je izšel zakon o obveznem osemletnem šolanju v deželah Avstroogrške. S tem zakonom so bile ustanovljene tudi prve meščanske šole na Kranjskem.

15. maja 1945 so zadnje okupacijske vojaške enote na jugoslovanskem ozemlju položile orožje. Tega dne je bil dejanski uradni konec druge svetovne vojne.

15. maja 1945 je bila na Jesenicah sklicana od strani MNCO OF Jesenice konferenca učiteljev, na kateri so obravnavali obnovo slovenske šole in pričetek pouka.

16. maja 1942 nalepijo po Gorenjskem lepake o ustreditvi 20 talcev v Dragi pri Begunjah, vendar le-teh — med njimi sta bila tudi Albert Vergelj in njegova žena Ivanka z Jesenic — niso ustrelili v Dragi ampak so jih odvedli v koncentracijsko taborišče Mauthausen.

18. maja 1901 je bila dana v poskusno obratovanje novozgrajena valjarna za debelo pločevino na Javorniku.

19. maja 1953 je bila pred Titovim domom svečana otvoritev 1. mladinskega festivala na Jesenicah, ki je trajal do 25. maja.

20. maja 1941 so do takrat zaprte v Begunjskih zaporih premestili v škofove zavode v St. Vid nad Ljubljano.

21. maja 1939 je banovinska uprava prevzela Prešernovo rojstno hišo v Vrbi v upravljanje. Hišo so odkupili na podlagi dolgotrajne akcije zbiranja prispevkov šolske mladine.

21. maja 1941 je bil v Beogradu posvet predstavnikov nemških okupacijskih sil v Srbiji in centrale RSHA iz Berlina glede prevzema za selitev predvidenih Slovencev v Srbijo.

23. maja 1933 je gledališka skupina osnovnošolske mladine na Jesenicah nastopila v Ljubljani v dvorani obrtne zbornice z igro Črni mož, ki jo je napisal in režiral ravnotej šole Leo Pibovec.

24. maja 1941 je bila na Gorenjskem ustanovljena politična organizacija KVB (Koroška ljudska zveza).

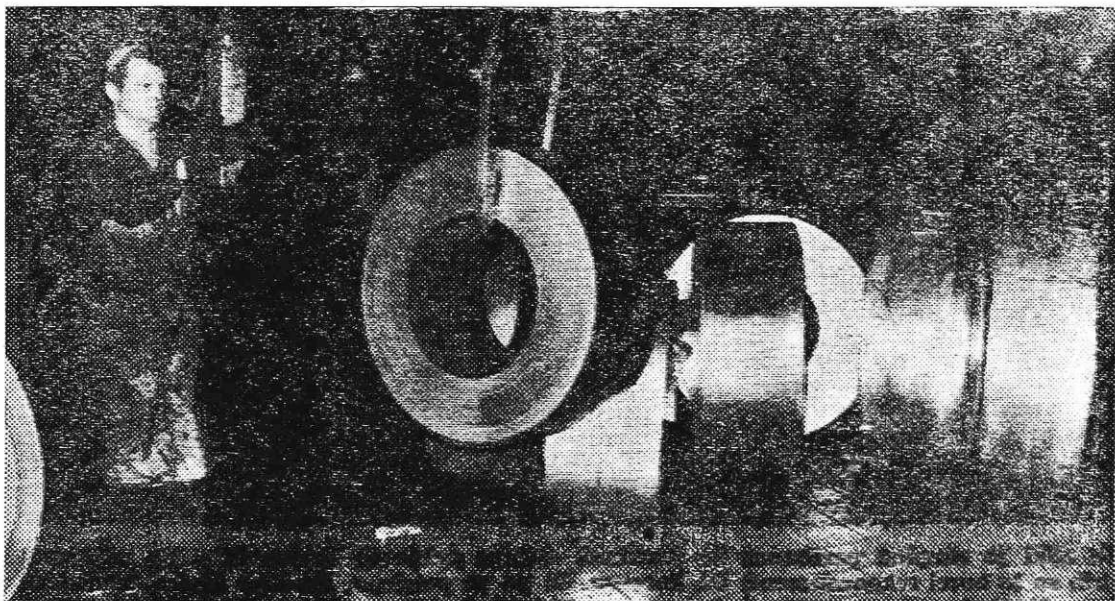
25. maja 1892 je bil rojen v Kumrovcu predsednik SFRJ Josip Broz-Tito.

26. maja 1934 je bila v dvorani delavskega doma pri Jeleni premiera Čufarjeve drame »Polom«, ki jo je režiral Alfonz Oblak.

27. maja 1923 je bil v delavskem domu na Savi ustanovni občni zbor nove politične stranke NDSJ (N neodvisna delavska stranka Jugoslavije). Izvoljen je bil osemčlanski odbor. Za predsednika je bil izvoljen Jože Krnčič, za tajnika Ciril Košir.

30. maja 1917 je bil sklican avstrijski državni zbor, na katerem je klub jugoslovanskih poslancev predložil znano »Majniško deklaracijo«, s katero so zahtevali združitev vseh Slovencev.

V maju 1941 so nemške okupacijske oblasti z velikimi letaki naznanile obvezne zdravniške preglede za prebivalstvo okupirane Gorenjske. Na Jesenicah so ti zdravniški pregledi potekali v prostorih osnovne šole. Danes ugotavljamo, da so pod firmo teh zdravniških pregledov izvedli rasno ocenjevanje prebivalstva, ki so ga delili v pet skupin. Četrta in peta skupina odnosno ocena je pomenila preselitev iz Gorenjske.

Hladno valjana pločevina pripravljena za transport

ga
pi
ki
pi
ni
jil
so
gil
dr
pe
ro
ve
sti
ka
ma
čri
ter
tič
Do
žuj
kje
vse
črt
var
sno
no
kre
no
nis
kul
V

Pi
že
nas
rom
stal
se
s
zno
V
vide
haln
4.
KOM
nici
ke
i
18.
lova
25-le
štva
la
n
24.
PRO
konc
du.
25.
za
SKE
BEL
JAKI
Kc
na
J
v
mu
prazi
LJO,
domo

Naloge komunistov na področju kulture

V ponedeljek, 22. maja, je sekretar dipl. inž. Stefan Nemec sklical 3. sejo občinske konference ZKS Jesenice. Osrednja točka dnevnega reda je bila razprava o aktualnih problemih kulture v občini Jesenice, v nadaljevanju pa so govorili še o organizacijskih vprašanjih. Po uvodnih besedah predsednika ideološke komisije pri OK ZKS Jaka Klinarja, ki je bil izvoljen za delovnega predsednika konference, je predsednik aktiva komunistov — kulturnih delavcev Ivo Ščavničar ugotovil: »Ugotovitve, stališča, predloge in sklepe aktiva komunistov — kulturnih delavcev, ki jih je predhodno obravnaval tudi občinski komite ZKS Jesenice.

Omenjeni dokument, ki so ga člani konference in gostje prejeli že z vabilom, zelo konkretno nakazuje naloge in probleme ter zadolžuje komuniste na posameznih področjih kulturnega delovanja in snovanja. V ospredju nalog so: pospeševanje kulturnega gibanja na vseh področjih družbenega življenja, zahteva po srednjeročnem in dolgoročnem načrtovanju kulture, večja načrtovitost v pogledu strokovnih in organizacijskih kadrov, postopna krepitev materialne osnove in bolj načrtna investicijska vlaganja ter bolj strokovno in analitično proučevanje kulture. Dokument konkretno zadolžuje vse komunisti, ne glede kje delujejo, za večjo, predvsem pa bolj zavestno in načrtno delovanje pri pospeševanju kulturnega gibanja in snovanja. Dokument nedvomno pomeni zelo jasno in konkretno orientacijo za nadaljnje delovanje ne samo komunistov temveč vseh drugih za kulturo zavzetih občanov.

V razpravi, ki je sledila so

Nastopi pihalnega orkestra v juniju

Pihalni orkester jeseniških železarjev ima izdelan plan nastopov za vse leto. Z ozirom na nekatere tekoče nastale spremembe in potrebe, se seveda program tudi ustrezno spreminja in dopolnjuje.

V mesecu juniju so predvideni naslednji nastopi pihalnega orkestra:

4. junija od 10.30 do 11.30 KONCERT v Psihiatrični bolnici v BEGUNJAH, za bolnike in občane.

18. junija celodnevno sodelovanje orkestra na proslavi 25-letnice Planinskega društva Javornik — Koroška Bela na Pristavi.

24. junija od 17. do 19. ure PROMENADNI KONCERT v koncertnem paviljonu na Bledu.

25. junija obisk in koncerti za naše rojake na KOROŠKEM — v vaseh BRNCA pri BELJAKU, v REKI pri Sent. JAKOBU in v BILČOVU.

Koncerti na Jesenicah in na Javorniku so v programu v mesecu juliju, za občinski praznik v parku PODMEŽAK-LJO, na Javorniku pa pred domom UPOKOJENCEV.

sodelovali člani konference in gostje: dipl. inž. Stanko Čop, Franc Konobelj-Slovenko, Mara Talerjeva, Miro Ipavec, Stefan Nemec, France Zvan, Janez Kavčič, Albin Kobentar, Joža Varl, Bojan Čebulj in Stane Križnar. Vsi govorniki so z različnih aspektov podprli predložene ugotovitve, stališča, predloge in sklepe. Predvsem pa so naglasili, da moramo kulturo obravnavati kot sestavni del celotnega družbeno-ekonomskega razvoja, kot del prizadevanj za višjo produktivnost, večjo družbeno zavest in za hitrejši razvoj neposrednega upravljanja oziroma uresničevanja ustavnih sprememb. Predložen dokument so člani konference sprejeli brez bistvenih pripomb. Kot dopolnitev so sprejeli le stališča o projektu raziskovalne dejavnosti delavskega gibanja, ZKS in

NOB, sprejeta na razgovoru dne 17. maja. (Podrobnosti o tem lahko preberete v sestavku Načrtno raziskovanje zgodovine delavskega gibanja na Gorenjskem). Ob tem pa je bilo poudarjeno, da bo morala biti izdelana vrsta operativnih programov za konkretizacijo sprejetih načel in da bo potrebno tekoče spremljati uresničevanje dokumenta.

V nadaljevanju seje so obravnavali še nekatera organizacijska vprašanja ZK na osnovi gradiva »Struktura organiziranosti ZK v občini«. Uvodne misli k tej razpravi je imel Zvone Labura, predsednik komisije za organiziranost in razvoj ZK pri OK ZKS. Iz njegovih besed in predloženega gradiva je razvidno, da v sedmih krajevnih in sedmih delovnih organizacijah v občini, ki so v nekaterih primerih razdeljene tudi na oddelke, deluje 1631 članov ZK. Člani konference so gornjo informacijo vzeli na znanje in sprejeli sklep, da v vseh organizacijah ZK, ki so bile formirane po izvolitvi občinske konference ZK, izvolijo po enega člana v občinsko konferenco, sklep pa velja tudi za organizacije, ki bodo še formirane.

Tomazin razstavlja v Kranju

V petek, 19. maja, so v galeriji Prešernove hiše v Kranju odprli samostojno razstavo akvarelov Toneta TOMAZINA, člana likovne sekcije DOLIK, pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. Na razstavi v Kranju prvič predstavlja 14 pejsažev v akvarelni tehniki, medtem, ko smo na Jesenicah že videli dve njegovi samostojni razstavi v tej tehniki.

Slikarska pot Toneta Tomazina se je začela strmo dvigati od leta 1946 dalje, ko je bilo na Jesenicah ustanovljeno likovno društvo DOLIK, katerega ustanovitelj je bil tudi on, čeprav se s slikarstvom ukvarja že od otroških let dalje. Doslej je samostojno ali skupaj z ostalimi člani DOLIK razstavljal: Jesenice, Radovljica, Gorje, Bled, Kranjska gora, Kranj, Tržič, Ljubljana, Celje, Maribor, Ravne na Koroškem, Štore, Šoštanj, Krško, Sarajevo, Beograd, Trbiž, Čedad, Milano in Beljak. V razstavnem listu je o slikarju Tonetu Tomazinu umetnostni zgodovinar in likovni kritik Andrej Pavlovac napisal naslednje misli:

»Kot slikar amater je Tone Tomazin dosegel v oljnim slikarstvu visoko kvaliteto raven z gorskimi krajinami, ki so mu bile še posebno priljubljene kot navdušenemu gorniku. Sedanja razstava

pejsažev v akvarelni tehniki nam pokaže delo tega slikarja še v novi luči in v novih dimenzijah, ki jih doslej pri njem še nismo bili vajeni.

Štirinajst akvarelov z značilno povsem krajinsko motiviko nas popelje v zimo in zgodnjo pomlad letošnjega leta. Vsi akvareli so nastali neposredno pred motivom, torej v naravi, kar priča o še vedno živečem tradicionalnem slikarstvu v naravi in pred njo. Zato so ti akvareli, te krajine, tudi polne vseh tistih dobrih in tudi slabih strani, ki jih s seboj prinaša neposredno delo v naravi. Včasih je to nedodelanost slike, drugič zopet vztrajanje pri razpoložljivosti, ki s spreminjanjem vremena izgine; dobre strani pa so v naglem nanašanju barv brez kasnejših dodajanj in popravljanj, kar kaže tisto spretnost, ki je slikarju potrebna in ki nam ga kaže v pravi luči. Zato je Tomazin v svoje krajine znal ujeti vse razpoložljive elemente zime in zgodnje, mokre pomladi: na sliki Martuljkove skupine zelo značilen srebrnkast odsev; tajajoči sneg je drugje podal na veliki ploskvi, skoraj povsem beli, razbiti le z nekaterimi sivimi lisami.

Ob sedanjih, sicer skromnih predstavah slikarja Toneta Tomazina lahko ugotovimo tudi njegov osebni napredek, razvoj na njegovi slikarski poti,

V počastitev 80-letnice maršala Tita dve razstavi na Jesenicah

V Delavskem domu na Jesenicah so v petek, 19. maja odprli kar dve razstavi. V mali dvorani so izobešene najboljše risbe učencev osnovnih šol občine in posebne osnovne šole Jesenice. Izredno pa so presestili z zelo bogato in pestro razstavo znamk, ki jih razstavljajo v veliki dvorani člani, mladinci in ponirji iz Filatelističnega društva Jesenice. Razstavo je v imenu organizatorjev odprl Joža Varl, predsednik DPD Svoboda Tone Čufar, Bojan Čebulj je spregovoril v imenu filatelistov, kulturni program pa so izvajali bari-tonist Jaka Jeraša in pianist Peter Kopač ter mladi pesnik Ivan Fekenja. Razstavi sta prirejeni v počastitev dneva mladosti in 80-letnice maršala Tita, pod pokroviteljstvom občinske konference ZKS Jesenice.

Prijetno presenečenje predstavlja razstava znamk, ki je doslej največja tovrstna razstava na Jesenicah. V javnem in kulturnem življenju občine skoraj nezapaženo in od nikogar subvencionirano Filatelistično društvo, ki združuje okrog 200 članov, je s to

razstavo znova opozorilo na neverjetno zbiralno aktivnost in izostrenost zbiralnega okusa svojih članov. Za sedanjo razstavo so iz svojih bogatih zbirk prispevali — člani: Gusti Bizjak, Bojan Čebulj, Jurij Fenz, Aleksander Gusev, Uroš Krže, Vladimir Stojan, Tomo Surjan, Jože Truhlar in mladinci: Zdenko Cund, Viki Bugar, Drago Hitj ter pionirski filatelistični krogi osnovne šole Prežihov Voranc. Razstave so izredno estetsko in funkcionalno uredili poštvovalni razstavljalci sami. Prav bi bilo, da bi z ustrezno družbeno subvencijo filatelistom omogočili, da bi se z izbranimi serijami predstavili večkrat.

Veliko kreativnost in likovno znanje kažejo tudi izbrane risbe učencev vseh šol občine in posebne osnovne šole Jesenice, ki so razstavljene v mali dvorani. Žal zaradi premajhnega razstavnega prostora ni bil mogoč prikaz likovne ustvarjalnosti otrok in učencev od predšolskih vzgojnih ustanov navzgor, do osmega razreda osnovne šole, kar bi šele dalo pravo in popolno vrednost likovne vzgoje in ustvarjalnosti v vzgojno izobraževalnih ustanovah. Vendar pa že sam izbor kaže na izreden napredek likovne vzgoje in kreativnosti v osnovnih šolah.

Napovedana je bila tudi tretja razstava in sicer razstava umetniške fotografije mladih fotoamaterjev, ki pa je iz neznanih razlogov odpadla. Res škoda, ker vemo, da je v občini dovolj ustvarjalnih mladih fotoamaterjev.

Tako kot že mnogokrat doslej, se je tudi ob obeh sedanjih razstavah izkazalo, da imamo že v sami občini izredne možnosti razstavne dejavnosti, kot le redka občina na Slovenskem — DOLIK — slikarstvo, filatelisti, fotoamaterji, delavsko gibanje in zgodovina NOB, šolski krožki in sploh šolske dejavnosti (likovna, tehnična), ljudska tehnika, hortikultura itd., poleg možnosti, ki jih nudijo drugi umetniki in galerije. Žal pa so razstavnimi pogoji izredno slabi in res bi bil čas, da bi reč lahko najbolj množično dobili nove razstavne prostore. Omenjena dejavnost nam-pokriva kulturne potrebe.

Obe razstavi bosta odprti do vključno 27. maja vsak dan od 10. do 14. in od 16. do 19. ure.

Dopisujte v Železarja

K O Š A R K A

Jesenice : Slovan (Ljubljana) 44:45 (22:23)

Naša dekleta v letošnji sezoni preživljajo krizo. Moštvo je znatno pomlajeno, saj je klub iz objektivnih, deloma pa tudi subjektivnih razlogov zapustilo pet igralk. Po začetnem dovolj dobrem startu, ko so doma premagale ekipo Maribora in Ježice, pa so v Ljubljani doživele z Olimpijo precej izdaten poraz. V soboto pa so na Jesenicah gostile ekipo Ljubljanskega Slovana. V prvih minutah srečanja so naša dekleta kar dobro pričela in povedla z 18:6, sledila pa je dolgotrajna kriza, ki je trajala do konca prvega dela srečanja.

V drugem delu pa se je pričela ostra borba za zmago, ki je svoj višek dosegla v zadnji minuti srečanja. Naša dekleta so 40 sekund pred koncem povedla za en koš, gostje pa so svoj zadnji koš

dosegle 10 sekund pred koncem. Sledil je še zadnji napad domačink, ki pa je žal ostal neizkoriščen. Naša dekleta so sklonjenih glav zapuščala igrišče, vendar pa vse priznanje igralkam, ki tudi v teh težkih trenutkih, ko naša dekleta preživljajo krizo, niso zapustile kluba in pomagajo mlajšim igralkam na njihovi težki poti. Vsekakor pa se pravi športni duh pokaže šele tedaj, ko lahko preneseš tudi poraze, ne pa da se tedaj umakneš in zapustiš svoje nekdanje kolegice na cedilu.

Koš za Jesenice so dosegli: Mira Vudrič 19, Jasna Volarič 12, Alenka Vudrič 8, Majda Papler 4, Marina Purger 1. Za ekipo Jesenice pa so še nastopile: Nevenka Bregar, Danica Žurbi, Eva Pavliček in Sonja Zorman. BeF

Jesenice mladi : Sava Kranj 60:59 (26:39)

V četrtek, 18. maja so mladi igralci Jesenic odigrali svojo tretjo tekmo v gorenjski članski ligi.

Tekmo je motil močan dež, tako da podaja in hitrost ni bila najboljša.

Igralci Save so veljali za favorite, kar je pokazal začetek tekme in polčas, ko so vodili s 13 koši razlike.

V drugem delu tekme, so igralci Jesenic zmanjšali vodstvo Kranjčanov. Izenačiti in v finišu zmagati jim je uspelo v zadnji minuti igre.

Tekma je bila zanimiva in borbeno, sam konec pa dramatičen. Za moštvo Jesenic so dosegli koše: Muharemovič 32, Lozar 19, Hrastar 7, Oman 2. Mič

Kranjska gora prva

V okviru pionirskega košarkarskega festivala 72, je bil v Kranjski gori polfinalni turnir. Pionirke iz osnovne šole Kranjska gora so prijetno presenetile. Premagale so najprej ekipo osnovne šole J. Moškrič iz Ljubljane z rezultatom 39:31, v drugi tekmi

pa še osnovno šolo Deskle (Anhovo) z rezultatom 23:11.

Uvrstitev v finale tega zanimivega tekmovanja je za Kranjskogorske pionirke lep in zaslužen uspeh.

Čim več uspeha pa jim želimo tudi v finalu, ki bo verjetno v Ljubljani. B. r.

N O G O M E T

Jesenice — TRBOJE (ml.) 9:1 (4:0)

Ker je bila članska tekma s Triglavom preložena na torek, je bilo na Jesenicah odigrano samo eno srečanje in sicer mladinsko med Jesenicami in Trbojami. Po razmočenem igrišču so domačini po boljši igri dobili srečanje z visokim in zasluženim rezultatom, ki bi bil lahko še večji, če bi napadalci vse priložnosti realizirali.

Mladi nogometaši Jesenic so že v samem začetku tekme prevzeli pobudo in potisnili nasprotnika na njegovo polovico. Serijo golov je v 4. minuti odprl Rakovič E., pri katerem so sodelovali vsi napadalci. Ta gol je dal še več volje domačim igralcem, ki so zaigrali še bolje in do konca prvega polčasa dosegli še tri gole, tako se je prvi polčas končal 4:0.

V drugem delu igre so mladi Jeseničani zaigrali z

istim tempom. Gostje sicer po prostem strelu uspejo zmanjšati visoko vodstvo Jeseničanov na 4:1. Vseeno pa so domačini do konca tekme dosegli še pet golov.

Zmaga domačinov je povsem zaslužena.

Gole so dosegli: Rakovič E. 3, Cimirotič 3, Ilič N. 1, Rakovič S. 1. ter Kocjan enega.

Igrali so: Bajz, Kramar, Mlakar, Ilič N., Samarđija, Trobič, Kovačič, Simirotič, Rakovič C., Rakovič E., Horvat (Kocjan).

Ker se v nedeljo 28. t. m. igrajo pokalne tekme je zadnje pomladansko srečanje z NK Savo v Kranju preloženo na 4. junij. Jeseničani so v prvem kolu za pokal prosti in so brez borbe prešli v polfinale in imajo lepo možnost da postanejo pokalni (mladinski) prvaki Gorenjske.

M Cimirotič

Prva zmaga Jesenic

V četrtek, 18. maja, je na igrišču Podmežakljo gostovala ekipa Kroja iz Škofje Loke v okviru 5. kola SKL. Naši fantje so v deževnem vremenu in v izredno težkih pogojih za igro osvojili dve izredno važni točki.

Rezultat tekme 84:74 (45:37) nam že sam najbolje pokaže kako lepa in zanimiva je bila ta tekma, žal pa so si jo ogledali le maloštevilni gledalci.

Koš za Jesenice so dosegli: Bunderla 40, Pirih 19, Campa 14, Muharemovič 4, Vujačić 2, Vauhnik 3 in Bizjak 2.

Pet osebnih napak: Vujačić, Bunderla, Campa, Vauhnik.

Jeseničani so vso tekmo suvereno vladali pod obema košema. Priborili so si visoko vodstvo, katerega niso zapravili niti ko so ostali brez štirih igralcev prve peterke. In to je tudi najbolj razveseljivo dejstvo, da trener lahko pošlje na igrišče brez bojzani kateregakoli igralca. Zato velja pohvaliti vse igralce, ki so v tako težkih pogojih pokazali res lepo košarko. V naslednjem kolu igrajo naši v Celju, kjer ne moremo računati na več kot časten poraz.

Četrtekova tekma je bila verjetno zadnja na odprtem igrišču. Podjetje Sportmetal je že nabavilo konstrukcije za nove koše, ki jih bodo postavili v športni hali. Košarkarji upajo, da bodo že tekmo 7. kola odigrali pod streho.

To pa ne bo pomembno samo za igralce, temveč tudi za gledalce, ki bodo v mnoge boljše pogoje lahko spremljali tekme košarkarjev in košarkašic. Košarkarji in košarkašice pa upajo, da bodo v hali imeli nekoliko več privržencev kot dosedaj.

B. r.

Slab začetek Jeseničanov

V nedeljo, dne 21. maja, je bilo v Lescah I. kolo gorenjskega prvenstva v balinanju, na katerem je nastopilo pet ekip. Jeseničani so tokrat slabo začeli in so se uvrstili na tretje mesto. Nastopili so v postavi: Gučanac, Dornik, Kozamernik, Štefelin in Vudrič.

Edino bi bilo treba omeniti dobro igro Gučanaca, do čim so bili vsi ostali izven forme.

Prihodnjo nedeljo bo na Jesenicah II. kolo gorenjskega prvenstva, v katerem morajo naši igrati boljše, če hočejo doseči prvo ali drugo mesto. Premagati morajo vse nasprotnike s čemer bi se uvrstili na republiško prvenstvo.

Želimo jim veliko uspeha. C. K.

Motiv iz razstave filatelistov — kritična ocena predsednika in gospodarja Filatelističnega društva

OBVESTILO

Obveščamo člane taborniške organizacije in druge ljubitelje dopusta pod šotori, da bomo organizirali leta 1972 redno letno taborenje v Karigadorju — Istra.

I. izmena od 9. 7.—23. 7. to je 14 dni taborenja, 1 dan prevoz.

II. izmena od 23. 7.—6. 8. to je 14 dni taborenja, 1 dan prevoz.

Na taborenje gredo lahko vsi tisti, ki priznavajo taborni red in disciplino. Prevoz bomo organizirali s posebnim avtobusom z Jesenic od železniške postaje do tabornega prostora in nazaj za ceno 50,00 din na osebo.

Odhod I. izmene bo 9. 7. ob 6.30 uri, povratek pa 23. 7. ob cca 20.00 uri.

Odhod II. izmene bo 23. 7. ob 6.30 uri, povratek pa 6. 8. ob cca 20.00 uri.

Cena taborenja:

- udeleženci do 10 let starosti vplačajo 15,00 din na dan, skupaj 210,00 din
- udeleženci od 10—18 let in vsi starejši brez samostojnega zasluzka (učenci, dijaki, študenti, gospodinje) vplačajo po 18,00 din na dan, skupaj 252,00 din
- člani taborniške organizacije s samostojnim zaslužkom, ne glede na starost, vplačajo po 20,00 din na dan, skupaj 280,00 din
- gostje na taboru vplačajo po 30,00 din na dan, skupaj 420,00 din.

Število prijav v posamezni izmeni je omejeno, zato bomo upoštevali tiste prijave, ki bodo prej prispele in bodo prijavitelji poravnali obveznosti (tabornina in prevoz). Zadnji rok za prijave je 1. 7. 1972. Prijave lahko oddate vsak delovni popoldan na naslov: PANCUR, Koroška Bela, Svetinova 19/IV.

Zveza tabornikov Slovenije
Uprava odreda Jeklarjev
Jesenice

Obvestilo

Zveza gluhih in naglušnih Slovenije, osnovna organizacija Kranj bo organizirala v nedeljo, 28. maja ob 9. uri masovni sestanek za vse člane, ki bivajo v jeseški občini. Sestanek bo v dvorani skupščine občine Jesenice. Organizacija vse člane poziva, da se sestanka udeležijo saj le-tega ni bilo na Jesenicah že nekaj let nazaj. Zaradi oddaljenosti Jesenic od sedeža organizacije, dosedanje kontaktiranje ni bilo najboljše. Zato namerava organizacija pravi na tem sestanku obravnavati ta in druge probleme in bi ob skupni rešitvi pomagali za boljše nadaljnje delo.

Vabljeni!

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

27. maja amer. risani CS barvni film DAMA IN POTEPUH, ob 15. uri.

27. in 28. maja amer. vojni CS barvni film MOST PRI REMAGENU, v režiji John Giyarmin, v gl. vlogi George Segal, ob 17. in 19. uri.

29. maja angl. barvni film ZA LJUBEZEN IN SVOBODO, v režiji Jack Cardiff, v gl. vlogi Rod Taylor, ob 17. in 19. uri.

30. in 31. maja amer. barvni film PRGIŠČE SVINCA, v režiji Allen Smith, v glavni vlogi Richard Widmark, ob 17. in 19. uri.

1. in 2. junija amer. CS barvni film BOJEVNIKI, v

režiji Brian G. Hutton, v gl. vlogi Clint Eastwood, ob 17. in 19. uri. Vsled izredno visoke najemnine, so cene vstopnicam zvišane.

3. junija amer. barvni CS film NA POTI ZA SIHLOH, v režiji William Hale, v gl. vlogi James Caan, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVZ

27. in 28. maja amer. barvni film PRGIŠČE SVINCA, ob 18. in 20. uri.

29. in 30. maja amer. CS vojni barvni film MOST PRI REMAGENU, ob 18. in 20. uri.

31. maja amer. CS barvni film GRAN PRIX, ob 18. in 20. uri.

1. in 2. junija amer. barvni film RODIL SE JE UPORNIK, ob 18. in 20. uri.

3. junija amer. CS barvni film BOJEVNIKI, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

27. maja franc. barvni film OBRISI SOLZE OČKA.

28. maja amer. barvni film SINBAD POMORSČAK.

3. maja amer. barvni film RODIL SE JE UPORNIK.

Kino KRANJSKA GORA

27. maja jug. film NA GORI RASTE ZELEN BOR.

28. maja amer. barvni film RODIL SE JE UPORNIK.

30. maja angl. barvni film ZA LJUBEZEN IN SVOBODO.

1. junija amer. barvni film PRGIŠČE SVINCA.

3. junija amer. CS barvni film MOST PRI REMAGENU.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

27. maja amer. CS barvni film DAMA IN POTEPUH, ob 17. uri.

27. maja amer. barvni film SINBAD POMORSČAK, ob 19. uri.

28. maja angl. barvni film ZA LJUBEZEN IN SVOBODO, ob 17. uri.

28. maja jug. barvni film NA GORI RASTE ZELEN BOR, ob 19. uri.

31. maja amer. barvni film RODIL SE JE UPORNIK, ob 19. uri.

3. junija amer. barvni film PRGIŠČE SVINCA, ob 19. uri.

ZELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER JESENICE NA GORENJSKEM

R A Z P I S U J E

sprejem učencev za šolsko leto 1972/73 v naslednje šole:

POKLICNA ŠOLA

Vpisali bomo:

- 35 učencev za ključavničarje,
- 15 učencev za ključavničarje-varilce,
- 10 učencev za orodne ključavničarje,
- 10 učencev za strugarje,
- 10 učencev za vodovodne instalaterje,
- 30 učencev za obratne elektricarje.

POGOJI ZA SPREJEM SO:

- uspešno končana osnovna šola,
 - da je učenec telesno in duševno zdrav,
 - starost največ 18 let,
 - preizkusa znanja za sprejem ni.
- Šolanje traja tri leta.

UGODNOSTI ŠOLANJA SO:

- učenci prejemaajo mesečno štipendijo, ki jo daje železarna Jesenice,
- učenci iz oddaljenih krajev lahko stanujejo v domu učencev,
- oskrbnino v domu učencev regresira železarna Jesenice,
- učenci so zdravstveno in nevarno zavarovani,
- učenci prejmejo v času šolanja dve delovni obleki.

ŠOLA ZA SPECIALIZIRANE METALURŠKE POKLICE

Vpisali bomo:

- 22 učencev za talilce pri plavžih, SM pečeh in pri elektro pečeh,
- 8 učencev za strojne kaluperje-livarje,
- 15 učencev za valjavce profilov in žice,
- 10 učencev za valjavce pločevine,
- 15 učencev za hladno valjavce,
- 20 učencev za žičarje.

POGOJI ZA SPREJEM SO:

- uspešno končani najmanj šest razredov osnovne šole,
 - izpolnjena obveznost osnovnega šolanja,
 - da je učenec telesno in duševno zdrav,
 - starost največ 18 let.
- Šolanje traja dve leti.

UGODNOSTI ŠOLANJA SO:

- učenci prejemaajo mesečno štipendijo, ki jo daje železarna Jesenice,
- učenci iz oddaljenih krajev lahko stanujejo v domu učencev,
- oskrbnino v domu učencev regresira železarna Jesenice,
- učenci so zdravstveno in nevarno zavarovani,
- učenci prejmejo v času šolanja dve delovni obleki,

TEHNIŠKA ŠOLA METALURŠKE IN STROJNE STROKE

Vpisali bomo:

- 30 učencev v metalurški oddelk,
- 30 učencev v strojni oddelk.

POGOJI ZA SPREJEM SO:

- uspešno končana osnovna šola,
 - uspešno opravljen preizkus znanja iz slovenščine in matematike,
 - odlični in prav dobri učenci so oproščeni preizkusa znanja,
 - da je učenec telesno in duševno zdrav,
 - starost največ 18 let.
- Preizkus znanja iz slovenščine in matematike bo 30. 6. ob 9. uri. Šolanje traja 4 leta.

UGODNOSTI ŠOLANJA SO:

- učence metalurškega oddelka bo železarna Jesenice pod določenimi pogoji štipendirala,
- učenci iz oddaljenih krajev lahko stanujejo v domu učencev,

PRIJAVA ZA SPREJEM

Za sprejem v eno izmed navedenih šol izpolnite prijavo, obr. 1.20, ki ga dobite v knjigarnah. V prijavi napišite poleg ostalih podatkov poklic, za katerega se želite šolati. K prijavi za sprejem priložite:

- spričevalo o končani osnovni šoli,
- rojstni list,
- zdravniško potrdilo.

Prijave pošljite od 15. 6. do 30. 6. 1972 na naslov: Železarski izobraževalni center Jesenice. O sprejemu v šolo in o začetku pouka boste pisмено obveščeni.

Železarski izobraževalni center
Jesenice

BOJEVNIKI, je ameriški barvni film, ki precej na humoristični način tretira nekatera gledanja na vojno. Film je te dni na sporedu v naših kinematografih.

Rokomet: ŽABNICA : JESENICE 19 : 24

Igrišče v Žabnici, gledalcev 20, teren primeren za igro, sodnik Humar iz Kranja.

Jeseničani so se v sedmem kolu pomladanskega prvenstva v gorenjski rokometni ligi pomerili na tujem igrišču z ekipo Žabnice. Jeseničani so pričakovano osvojili obe točki, saj je ekipa Žabnice na zadnjem mestu lestvice.

Ze začetek tekme je obetal dobro in razburljivo igro. Naši so povedli z dvema goloma nato pa so »zaspali«. Domačini so to izkoristili, razliko zmanjšali in povedli. Rezultat ob koncu prvega polčasa je bil 11:9 v korist Žabnice.

Začetek drugega polčasa ni obetal nobene spremembe v igri. Domači so dali še nekaj golov, tedaj pa so naši začeli igrati kot znajo. Rezultat je bil kmalu izenačen. Tedaj pa so gostje dokazali neregularni zadetek. Jeseniški golman Brejc je bil zaradi nepravilnega protesta izključen za pet minut. Naši so igrali s samo petimi igralci, vendar domačinom ni uspelo povedi. Jeseničani so po vrnitvi vratarja dosegli še nekaj go-

lov in tekmo končali z rezultatom 24:19 v svojo korist. Sodnik Humar je svojo delo opravil zelo dobro.

Naši bi tekmo kmalu izgubili zaradi podcenjevanja nasprotnika, vendar so pravčasno dobro zaigrali. Pohvaliti je treba vse igralce

Sešir (S. Loka)	15	15	0	0	380:196	30
Kranj	15	13	0	2	276:173	26
Radovljica (—1)	15	9	0	6	249:233	17
Križe B	15	7	0	8	197:222	14
Preddvor	15	6	1	8	236:258	13
Jesenice	14	6	0	8	243:276	12
Tržič B	15	6	0	9	204:244	12
Kranjska gora (—1)	15	5	0	10	206:244	9
Sava	14	4	1	9	195:270	9
Žabnica	15	1	2	12	201:323	4

V naslednjem osmem kolu se bodo naši na domačem igrišču za osnovno šolo v so-

posebno pa še Berliška, Prešerna in Pogačnika.

Naši so nastopili v naslednji postavi: Brejc, Rebolj, Berlišk 7, Prešeren 8, Rozman, Geršak 3, Sturm 1, Maučec in Pogačnik 5.

Lestvica po šestem kolu pomladanskega dela:

15	15	0	0	380:196	30
15	13	0	2	276:173	26
15	9	0	6	249:233	17
15	7	0	8	197:222	14
15	6	1	8	236:258	13
14	6	0	8	243:276	12
15	6	0	9	204:244	12
15	5	0	10	206:244	9
14	4	1	9	195:270	9
15	1	2	12	201:323	4

boto ob 16.30 uri pomerili z ekipo Kranjske gore.

R. Z.

OBVESTILO

Cenjene potnike obveščamo, da bomo od 1. junija 1972 dalje uvedli več novih avtobusnih voženj z Jesenic do pokopališča na Blejski Dobravi po naslednjem voznem redu:

Odhodi z Jesenic	Odhodi od pokopališča:
čas začetna postaja	čas pelje do postaje
14.02 Bolnica	14.57 Zdravstveni dom
15.10 Zdravstveni dom	16.32 Zdravstveni dom
15.35 Bolnica	17.32 Bolnica
18.00 Železniška postaja	18.17 Zdravstveni dom
19.10 Bolnica	19.32 Bolnica

Vse interesente za letovanje v Biogradu na moru in v Crikvenici pa obveščamo, da so avionske in avtobusne vozovnice z rezervacijami že v prodaji za vse izmene v naši poslovalnici na Titovi cesti šte 69 vsak dan od 7. do 18. ure, razen v nedeljah in praznikih.

VIATOR Ljubljana
Poslovna enota Jesenice

OBVESTILO

Na nedeljskem pohodu na Stol, je bil na Stolu najden šop ključev, ki jih lastnik lahko dobi na uradništvu Železarja.

ODBOJKA

V nedeljo, 21. maja, so jese-
niške odbojkarice imele v
gosteh ekipo OK Fužinarja.
Srečanje so proti boljšim na-
sprotnicam izgubile z rezul-
tatom 1:3 (-2, 9, -5, -6).
Domačinke so prikazale so-
lidno igro, gostje pa so s pri-
kazano igro potrdile, da so-
dijo resnično v sam vrh žen-
ske odbojke v Sloveniji.

Jesenška ekipa je še vedno
na tretjem mestu prvenstve-
ne lestvice. V nedeljo, 28.
maja, gostujejo v Novem me-
stu.

Moška ekipa pa je preteklo
nedeljo gostovala v Kanalu
in srečanje z OK Salonit iz-
gubila s 3:0 (8, 9, 10). Jeseni-
ško moštvo ni nudilo nobe-
nega odpora, tako da so do-
mačini brez težav osvojili dve
zelo dragoceni točki. Odboj-
ke, kakršno igrajo Jeseničani,
ni bilo videti. Iz tega lahko
sklepamo, da je nastopila kri-
za, saj so iz treh tekem, ki
so jih zaporedoma izgubili,
iztržili le en set. Kljub slabi
igrji in trem zaporednim po-
razom, so še vedno na tret-
jem mestu prvenstvene lest-
vice, vendar je razlika med
tretje in šestim uvrščenim
moštvom tako majhna, da
lahko še z enim porazom zdr-
knejo Jeseničani na šesto me-
sto, kar pa ima lahko že zelo
neprijetne posledice. Z igro,
kakršno so prikazali v Kanalu
niso opravičili tretjega mesta
na prvenstveni lestvici, kljub
temu, da so ekipe v II. zvez-
ni ligi, razen OK Modriče zelo
izenačene. Tekmo je sodil
Filipanci iz Raven in je svo-
jo nalogo dobro opravil. V
nedeljo imajo v gosteh ekipo
OK Metalca iz Zagreba. V je-
senskem delu so srečanje v
Zagrebu gladko izgubili s 3:0,
upajmo da se jim bodo doma
oddolžili.

V soboto, 21. maja, je bil
v počastitev dneva mladosti
in praznovanja rojstnega dne
M. Tita na Jesenicah tako
imenovani mladinski festival
ženske in moške odbojke, oz.
I. mladinski turnir SRS in
se je zbralo na igrišču Pod-
mežakljo 8 moških in 6 žen-
skih ekip iz Slovenije. Orga-
nizator prvenstva je bil za

moške ekipa OK Jesenice, za
ženske pa ŠSD Kovinar, za
delegata je bil delegiran Sre-
ko Strajnar. Pokroviteljstvo
nad prvenstvom pa je imela
občinska Zveza za telesno
kulturo Jesenice, ki je poleg
denarne pomoči prispevala
tudi dva lična pokala za naj-
boljšo žensko in moško eki-
po.

Prirediteljem so se prijavile
ekipe moški: ŠSD Kovinar
Jesenice, OK Bovec, OK Fu-
žinar Ravne, OK Sava Ljub-
ljana, OK Kamna gorica, OK
Branik Maribor, OK Salonit
Kanal in OK Trebnje, ženske
pa: OK Fužinar Ravne, OK
Jesenice, OK Žirovnica, OK
Branik Maribor, ŠSD Kovinar
Jesenice in OK Maribor.

Žal je prireditveni odbor
ugotovil, da OK Jesenice ni
prijavil mladinske moške eki-
pe, kljub temu, da je na
Jesenicah dovolj mladine, ki
bi želela igrati odbojko in tu-
di dovolj sposobnega trener-
skega kadra. Trditev uprave
ŠD Jesenice, da se uprava OK
Jesenice zavzema bolj za tek-
movalni nivo kot za množič-
nost, je v tem tudi delno po-
trjena. Zaželjeno bi bilo, da
se podobni spodrsilaj ne po-
novi več, ampak da OK Jese-
nice čimprej formira tudi
mladinsko ekipo, ki bi jo kot
član II. zvezne lige tudi mor-
al imeti.

Med številnimi ekipami, ki
so se borile za naslov prva-
ka, so se najboljše odrezali
mladinci ekipe OK Bovec, ki
so brez poraza zasedli in
opravičili prvo mesto in osvo-
jili pokal, na drugo mesto se
je uvrstila ekipa OK Fuži-
narja, tretje pa je bila ekipa
ŠSD Kovinarja iz Jesenic, ki
je prikazala dobro igro. Med
ženskimi ekipami, ki so tek-
mole v telovadnici osnovne
šole Tone Čufar, so zasedle
1. mesto mladinke OK Fuži-
narja iz Raven, druga je bila
ekipa OK Maribor, tretja pa
ekipa OK Jesenice. Kljub zelo
hladnemu vremenu, močne-
mu vetru in prepihu v hali
Podmežakljo, je prireditve
uspela.

M.

Livarna prvak Železarne

Na kegljišču Podmežakljo
je bilo organizirano medob-
ratno tekmovanje Železarne
v kegljanju za moške in žen-
ske ekipe, ter za aktivne
kegljače. Medtem, ko so ak-
tivni kegljači tekmovali v
standardni disciplini 2 x 200
lučajev, so ostali udeleženci
nastopili v disciplini 50 luča-
jev mešano. Za vsak sindikal-
ni odbor je lahko tekmovalo
12 tekmovalcev, le šest naj-
boljših pa se je upoštevalo za
končno uvrstitev. Pri žen-
skah je bila udeležba neome-
jena, za uvrstitev ekipe pa se
je upoštevalo rezultate treh
najboljših.

V končnem izračunu je naj-
boljši rezultat dosegla šeste-
rica iz livarne in tako post-
la prvak za leto 1972.

Za ekipo so se uvrstili sle-
deči in dosegli naslednje re-
zultate: Joža Hafner 232, Ka-
rel Girandon 223, Brane Re-
bolj 213, Stanko Pristov 210,
Miro Sedlarevič 203, in Anton
Avber 203 kegljev.

Rezultati moštev: 1. Livar-
na 1284 kegljev, 2. transport
1240 kegljev, 3. elektro jeklar-
na 1235 kegljev, 4. jeklovlek
1226 kegljev, 5. strojno vzdr-
ževanje 1225 kegljev, itd.

Tekmovalo je 249 tekmoval-
cev iz 24 sindikalnih odborov.

Med posamezniki je dosegel
najboljši rezultat MIRO LE-
GAT strugarna valjev — 248
kegljev, sledi Anton Tišov
240 kegljev, tretji je bil Joža
Hafner 232 kegljev.

Pri ženskah ekipah je vrst-
ni red naslednji: 1. RTA 504
kegljev, 2. Upravne službe
473 kegljev, 3. VEN 518 kegl-
jev, 4. OTK 416 kegljev, 5.
jeklovlek 384 kegljev 6. elek-
trodni odd. 311 kegljev itd.

Skupaj je nastopilo 27 tek-

movalk iz osmih sindikalnih
odborov. Najboljši rezultat
je dosegla Ana Cerin — HVZ
190 kegljev in tako postala
prvak Železarne za leto 1972,
sledi Marija Dobravc — RTA
184 kegljev, Milka Pahor 184,
itd.

V tekmovalstvu registriranih
tekmovalcev je postal prvak
Jože Šlibar — transport s
skupnim rezultatom 1879 kegl-
jev (Ø 939,5), 2. Miha Haf-
ner — žebljarna 1865, 3.
Franc Crv — RO 1832, 4. An-
drej Petraš — gradbeno vzdr-
ževanje 1810 kegljev, 5. Joža
Hafner 1795 kegljev, itd.

Letošnje tekmovanje ni bi-
lo tako masovno kot prejš-
nja leta zaradi omejene ude-
ležbe, bilo je pa kvalitetnejše.
Ker je sistem 50 lučajev me-
šano bolj športnega kot re-
kreativnega značaja, bodo v
bodoče rezultati še boljši, če
bodo v času rekreacijskega
kegljanja člani sindikalnih
odborov trenirali na ta na-
čin. Želja organizatorjev je
bila v celoti izpolnjena in tu-
di nastopajoči so se skoraj
v celoti strinjali s tem siste-
mom in so bili zadovoljni.
To je pa tudi glavni namen
medobratnih tekmovanj.

Titova štafeta

Brali smo in na televizij-
skih zaslonih smo gledali
start Titove štafete izpod Tri-
glavske stene. Vsi poročeval-
ci so pozabili na tisti odred
mladih jeseških alpinistov,
ki se ni ustrašil niti plazov,
niti snežne nevihte z grme-
njem in strelo, niti najhujše-
ga v zasneženih gorah — me-
gle, pri vzponu na Staničevo
kočo in Kredarico, v počasti-
tev praznika mladosti in 80-
letnice maršala Tita.

Močan odred, 21 mladincev
in mladink, je odšel v petek,
12. maja popoldne v Krmo,
kjer je prenočil v Kovinar-
skem domu. V soboto zjutraj
je lilo tako, kot povsod v Ju-
lijcih. GRS je dala na raz-
polago svoje ljudi za vodstvo
odprave. Že na višini 1200 m
je dež prešel v močno sodro,
pri lovski koči (1720 m) v
Zgornji Krmi pa je pošteno
snežilo. Mladi alpinisti so
kljub vsemu prodirali v prav-
ljčni triglavski svet. Kljub
temu, da je snežilo tako kot
si v dolini ne moreš niti
predstavljati, saj je padlo v

dveh dneh meter in pol sne-
ga, so odšli, po počitku v Zg.
Krmi, pod vodstvom GRS na-
prej.

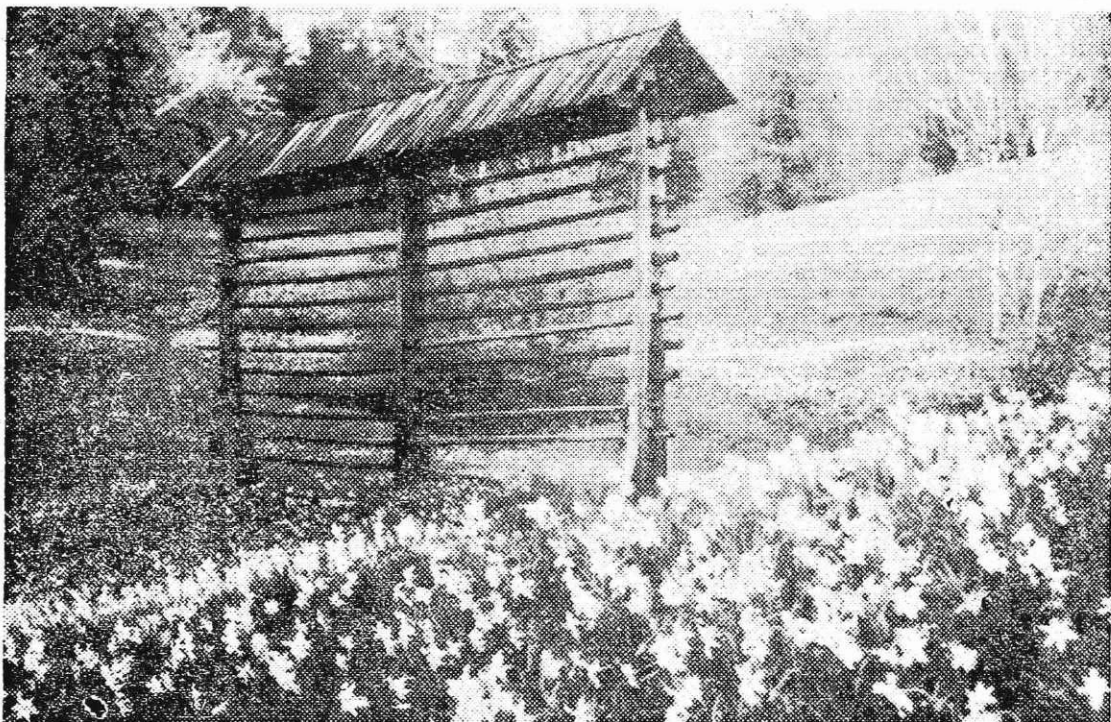
Kolikšna sila je v teh fan-
tih, nam pove čas, ki so ga
rabili od Zg. Krme do Stani-
čeve koče v megli in snegu,
ki so ga gazili do kolen. Dve
uri hoje v najtežjih okolišči-
nah! Čestitamo jim lahko k
temu uspehu in tudi k temu,
da so kočo v megli natančno
zadeli, brez vsakega tavanja.

Čisti čas hoje od Kovinar-
ske koče do Staničeve koče:
5 ur.

Dvojica se je podala po
kratkem počitku naprej do
Kredarice v megli in snežnem
viharju, da vzpostavi zvezo
z odredom, ki naj bi prišel
čez prag. Tega odreda iz zna-
nih vzrokov ni bilo.

Odred, ki se je prebil do
Staničeve koče je simbolizi-
ral štafeto, zato ni prav, če
bi šla ta požrtvovalna akcija
mladih jeseških alpinistov
in članov GRS kar tako mi-
mo nas

Nogomet Jesenice : Triglav 1:3

Turistično društvo Planina pod Golico obvešča, da bo tradicionalna prireditve IZVOLITEV MISS narcis v nedeljo, 28. maja, v Planini pod Golico s pričetkom ob 13. uri. Za ples in zaba-
vo bo poskrbel instrumentalni ansambel Kondor s pevcem M. Brelih. V slučaju dežja
bo prireditve preložena na prvo nedeljo v juniju.

DAN SMUČARSKEGA DRUŠTVA JESENICE

V nedeljo 28. maja prireja SD Jesenice svoj

1. DRUŠTVENI DAN,

ki bo izpopolnjen s tekmovanjem v slalomu za vse
udeležence na dveh progah na plazu pod Prisojnikom.
Start ob 10. uri dopoldan.

Popoldan bo nadaljevanje s piknikom pri hotel Eri-
ka s pričetkom med 13. in 14. uro. Društvo bo zagotovilo
prevoz udeležencev z avtobusom, ki bo odpeljal ob
8. uri izpred zdravstvenega doma na Plavžu.

Vabimo vse aktivne in starejše tekmovalce, starše
naših članov in prijatelje smučarskega športa v gornje-
sávski dolini.

Uprava društva